

Afgørelser – Reg. nr.: 01106.00

Fredningen vedrører: Nymindestrøm

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

20-09-1947

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

K E N D E L S E

angaaende

FREDNING AF DEN GAMLE DEL AF NYMINDESTRØMMEN MELLE M G A M M E L G A B
OG NYMINDEGAB

afsagt af

FREDNINGSNÆVNET FOR RIBE AMTSRAADSKREDS

den 20 SEP. 1947

Denne Sag angaaende Fredning af den gamle Del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab med tilstødende Arealer omfattende det Klitvæsenet tilhørende Areal af Holmslands Klit fra Landevejsdæmningen i Nord til Gammelgab (Kommunegrænsen) i Syd, den Del af Nymindestrømmen, der ligger Syd for Landevejsdæmningen, samt et 300 Meter bredt Bælte af Klitvæsenets Arealer Øst for den nævnte Del af Søterritoriet, er rejst paa Foranledning af Naturfredningsraadet af Statsministeriet i Skrivelse af 26. August 1939. Paa Grund af Forholdene under Danmarks Besættelse af Tyskerne blev Sagen stillet i Bero og først genoptaget i Efteraaret 1946.

Naturfredningsraadet har i sin Indstilling til Statsministeriet af 13. Juli 1938 bl.a. anført:

"Da man i sin Tid flyttede Udløbet af Ringkøbing Fjord, det saakaldte Gammelgab, op til Nymindegab, afspærredes den sydlige Del af Nymindestrømmen fra den øvrige Del af dette Farvand og den har siden da henligget som en Brakvandssø, begrænset mod Vest af Holmslands Klit, mod Øst af et smalt Bælte af Eng- og Klitterræn mellem Strømmen og Nymindegab Plantage. Dette Omraade er ikke alene ejendommelig af Skønhed, men der knytter sig en betydelig Interesse til Studiet af den nævnte Brakvandssøs Dyre- og Planteliv. Det har vist sig ved de senere Aars Undersøgelser, at der i Tilknytning til de talrige Ændringer i Ringkøbingfjordens Afløbsforhold er sket meget gennemgribende

Ændringer i dens Dyre- og Planteliv, dels i selve Fjorden, dels i de Brakvandssøer, der slutter sig til den. Der knytter sig til Undersøgelser i disse Omraader stor videnskabelig Værdi, idet man derved kan komme ind paa den Betydning Ændringer i Naturforholdene har paa Fremkomsten af nye Racer og lokale Varianter blandt Vanddyrene. Det vil derfor være af megen Betydning at bevare den nævnte gamle Del af Nymindestrommen saavidt muligt i uberørt Stand, navnlig saaledes at Bredderne ikke bebygges eller yderligere kultiveres.

Da hverken Jagt eller Fiskeri berøres af Fredningen, ses denne ikke at gøre Indgreb i berettigede økonomiske Interesser og, da Fredningen iøvrigt - ganske bortset fra dens videnskabelige Betydning - tillige bevarer et smukt Landskab og giver øget Adgang til Publikums Færdsel i Naturen, skal man andrage Statsministeriet om at udstede Fredningsbekendtgørelse.....".

De omspurgte Arealer, der er indtegnet paa hoshæftede Terrænkort, er skyldsatsat under Matr. Nr. 156ao og 156ab Bjerregaard, Holmslands Klit Sogn, Matr.Nr. 8m,7m,7p,7n,7o,lob,18b,19d,19e,16b,16f,15e,15ac,13b,13e,14b,14g,25e,25k,25h,25p,28b,28e,27b,24b,24c,29c,29d,23b,23f Lønne Præstegaard m.m., Lønne Sogn og Matr.Nr.1oc,1g,5k,5l,7c,3i,2g,8l,14c og 17 Houstrup, Henne Sogn og ejes ifølge indhentede Tingbogsattester af Staten.

Den 10. Maj 1946 afholdt Fredningsnævnet en Besigtigelsesforretning. I denne deltog Klitdirektør Thaarup, Vejers, der henledte Fredningsnævnets Opmærksomhed paa, at det var ønskeligt, om nogle i den nordlige Del af Nymindestrommens gamle Del liggende Enge i privat Eje inddroges under Fredningen, hvilket Fredningsnævnet tiltraadte. De nævnte Enge er skyldsatsat under Matr.Nr. 8i,7l,7u,7n,7v,loe og 18e Lønne Præstegaard.

Fredningsnævnets Medlemmer var enige om det ønskelige i at søge Fredningen gennemført.

Den 2. Juni 1947 afholdt Fredningsnævnet Møde i Nymindegab Kro.

I Anledning af, at Holmslands Klit er beliggende under Ringkøbing Amt tiltraadtes Nævnet af det kommunevalgte Medlem for Holmslands Sogn, Statsministeriets Skrivelse af 17. August 1946. Til Mødet var iøvrigt indkaldt samtlige ifølge Tingbogen interesserede Lodsejere, Panthavere m.v. Lodsejerne var mødt eller repræsenterede; af Panthavere mødte ingen. Endvidere var mødt Repræsentanter for Klitdirektoratet, for Ribe og Ringkøbing Amdsraad og for Henne-Lønne og Holmslands Sogneraad.

Ved den efter Besigtigelsen stedfundne Forhandling meddelte Landbrugsministeriets Repræsentant, at Ministeriet intet havde at indvende mod den paatænkte Fredning, men at man vilde finde det rimeligt, at der for Fredningen ydedes en passende Erstatning, uden at Ministeriet dog vilde fastholde Kravet, saafremt det maatte være til Hinder for Gennemførelsen af Fredningen, som Ministeriet ansaa for ønskelig.

Fiskeeksportør Folmer Drewsen protesterede mod Fredningen af de ham tilhørende Arealer og han saavel som samtlige private Lodsejere krævede Erstatning, hvis Fredningen blev gennemført. Noget Grundlag for Erstatningens Beregning kunde de ikke forelægge, men de paabe- raabte sig, at de ved Fredningen gik Glip af Fortjenesten ved Salg af Byggegrunde paa den højereliggende Del af Arealet. De var dog vil- lige til at gaa med til Fredningen uden Erstatning, saafremt de kunde faa den Jagtret igen paa Arealerne rundt om Nymindestrømmen, som de vil have haft før Salget til Staten.

Fredningsnævnet har derefter optaget Sagen til Kendelse.

Da Fredningsnævnet finder Fredningen velbegrundet saavel af land- skabelig-æstetiske som af videnskabelige Grunde, vil Fredningen være at gennemføre som nedenfor anført, idet bemærkes, at da de fornævnte privatejede Arealer paa Baggrund af den samlede Fredning er af ringe Udstrækning og beliggende i den nordligste Del af den heromhandlede

Del af Nymindestrømmen, saaledes at de økonomiske Ofre, som en Inddragelse af disse Arealer under Fredningen vilde paalægge det Offentlige, ikke staar i Forhold til deres Betydning for Fredningens Formaal, har Fredningsnævnet besluttet ikke at inddrage dem under Fredningen.

De øvrige, af Staten ejede, ovenfor nævnte Arealer saavel som den mellem disse beliggende Del af Nymindestrømmen fredes.

Det omspurgte Areal skal henligge i sin nuværende Tilstand og maa ikke bebygges eller yderligere beplantes udover den til Klitdampning nødvendige Beplantning med Hjelme. Anbringelse af Master, Boder, Skure, Beboelsesvogne, Badehuse eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende, maa kun ske med Fredningsnævnets Tilladelse. Den nævnte Del af Søterritoriet maa ikke forurennes med yderligere Tilførsel af Spildevand. Vandstanden maa ikke sænkes. Der skal være fri Adgang for Færdsel til Fods paa de fredede Arealer ad de af Klitvæsenet udlagte Veje og Stier og Teltslagning kan finde Sted efter de af Klitvæsenet fastsatte Regler.

Videnskabsmand skal have ubegrænset Adgang til at færdes paa og foretage videnskabelige Undersøgelser paa hele det fredede Omraade.

Det fredede Omraade skal skaanes af alle og Henkastning af Affald, Papir, Konservesdaaser, Flasker og lignende er forbudt.

I Henhold til Naturfredningslovens § 13, Stk. 3 kan der senere af Fredningsnævnet fastsættes nærmere Ordensbestemmelser for Almenhedens Adgang til det fredede Omraade.

Da Fredningsnævnet ikke finder, at der foreligger et rimeligt Grundlag for det af Landbrugsministeriet henstillede Erstatningskrav, ydes der ingen Erstatning for Fredningen.

Paataleretten for Krankelser af de ovenfor anførte Fredningsbestemmelser tilkommer Naturfredningsnævnet for Ribe Amtsrådskreds, Ribe, Naturfredningsrådet og Holmslands og Henne Lønne Sogneraad.

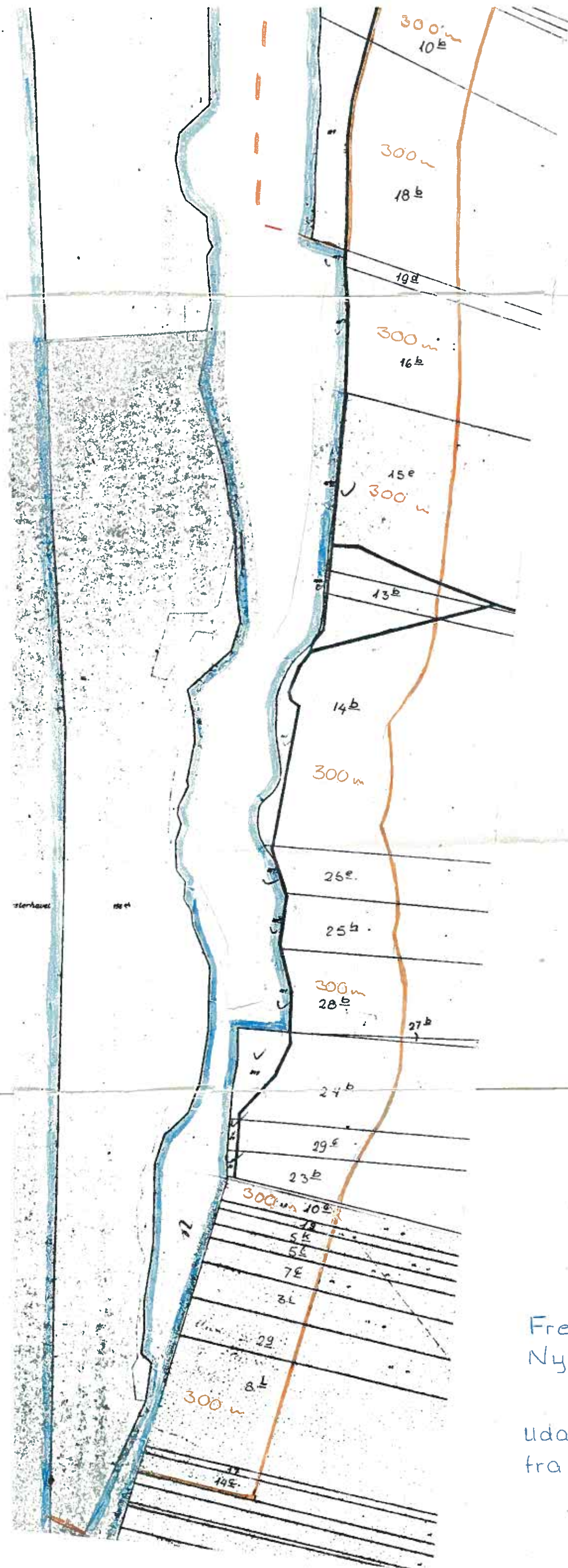
T h i   b e s t e m m e s :

Den gamle Del af Nymindestrømmen fra Landevejssdæmningen i Nord og de denne omgivende Arealer nemlig Matr.Nr. 156ao og 156 ab Bjerregaard, Holmslands Klit Sogn, Matr.Nr. 8m,7m,7p,7n,7o, 1ob,18b,19d, 19e,16b,16f,15e,15ae,13b,13e,14b,14g,25e,25k,25h,25p,28b,28e,27b,24b, 21c,29c,29d,23b,23f Lønne Præstegaard m.m., Lønne Sogn og Matr.Nr. 1oc,1g,5k,5l,7c,3i,2g,8l,14c og 17 Houstrup, Henne Sogn, saaledes som det er angivet paa hoshæftede Kort, fredes som ovenfor bestemt.

For Fredningen ydes ingen Erstatning.

Paataleretten tilkommer Naturfredningsnævnet for Ribe Amtsraads-kreds, Naturfredningsraadet samt Henne-Lønne og Holmslands Sogneraad.

B r u n   Chr. Bendixen   N.H.Thomsen   Knud Knudsen.

Ribe Amt

Indg:

10

Jnr. NL-60256h3

Fredet område omkring
Nymindestrømmen

Udarbejdet efter materiale
fra fredningsnævnet.

d. 6-8-73 Konrad

Ca. 1:1.000

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01106.00

Dispensationer i perioden: 20-06-1984 - 10-11-1999

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Frisvadvej 3 . 6800 Varde
Telf. (05) 22 03 99

Formanden

Varde, den 20 JUNI 1984

Brev nr. 00020

/es.

J.nr. 75/1984

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet Statsskovvæsenet, Oxbøl Skovdistrikt, Åholt, 6840 Oksbøl, således:

"I henvarelse af Statsskovvæsenet, Oxbøl Distrikt's andragende af 26. marts 1984 til indvinding af ral 1 en ny 5 årig periode fra den 1. november 1984 på forstranden ved Nymindegab skal nævnet herved for sit vedkommende i medfør af kendelse af 20. september 1947 om fredning af den gamle del af Nymindegabstrømmen meddele tilladelse til det ansøgte på vilkår, at indvindingen sker i overensstemmelse med de fremsendte planer m.v. og de nævnet iøvrigt givne oplysninger.

Nævnets afgørelse kan, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt indbringes de pågældende/for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K, af andrageren, Ribe amtsråd, Blåbjerg kommune, Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsstyrelsen, jfr. naturfredningslovens § 58.

Eventual indvinding må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb. Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af Overfredningsnævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år..

P. n. v.
E. b.

Søren Pedersen

sekr.

FREDNINGSNÆVNET

FOR

RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 05 13 66 77

Formanden

REG. NR. 1106

Esbjerg, den

9 OKT. 1989

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

/10

10 OKT. 1989

10. 10/89

Under henvisning til naturfredningslovens § 56 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet Oxbøl stats-skovdistrikt, Alholt, Alholtvej 1, 6840 Oksbøl således:

•I besvarelse af Statsskovvæsenet, Oxbøl distrikt's an-
uragende af 3/3 - 1989 til indvinding af rai i en ny 5 årig peri-
ode fra 1. november 1989 på forstranden ved Nymindesø skal næv-
net herved for sit vedkommende i medfør af kendelse af 20. septem-
ber 1947 om Fredning af den gamle del af Nymindestrømmen meddele
tilladelse til det ansøgte på vilkår, at indvindingen sker i over-
ensstemmelse med de fremsendte planer mv. og de nævnet isvrigt
givne oplysninger.

Denne afgørelse kan, senest 4 uger efter at afgørelsen
er meddelet de pågældende, indbringes for Overfredningsnævnet, Slots-
marken 13, 2970 Hørsholm, af andrageren, Ribe amtsråd, Blaabjerg
kommune, Danmarks Naturfredningsforening og Skov- og Naturstyrelsen,
jfr. naturfredningslovens § 50.

Sventert indvinding må derfor ikke påbegyndes inden klage-
fristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke
udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af Overfredningsnævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyt-
tet inden 5 år.

Skov- og Naturstyrelsen

4. kontor

Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm.

P.n.v.

Terkel Svendsen

DUS
SH

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Rolingsgade 94 . Postboks 60
6701 Esbjerg . Tlf. OS 13 66 77

Formanden

REG. NR.

01106.000

Esbjerg, den 29 NOV. 1989

ts/1ø

J.nr. 231/89

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet Oxbøl statskovdistrikt, Alholt, Alholtvej 1, 6840 Oksbøl således:

"Vedrørende fortsat grusindvinding på forstranden udfor matr.nr. 156 eh Bjerregård, Lønne.

I skrivelse af 9. oktober - j.nr. 42/89 til Oxbøl statskovdistrikt meddelte fredningsnævnet for sit vedkommende tilladelse for grusentreprenør Børge Lauridsen, Nymindegab til fortsat grusindvinding på forstranden udfor matr.nr. 156 eh Bjerregård, Lønne, gældende for en 5 års periode fra den 1. november 1989 at regne.

I skrivelse af 1. november 1989 har Oxbøl statsskovdistrikt meddelt, at Børge Lauridsen på grund af svigtende helbred har bragt sin forretning til ophør den 31. oktober 1989, og at distriktet vil påse, at arealet afleveres som forskrevet i kontrakten.

Fredningsnævnet tilbagekalder herefter den, den 9. oktober 1989 meddelte tilladelse."

F.n.v.

Terkel Svendsen

Skov- og Naturstyrelsen

4. kontor

Slotsmarken 13

2970 Hørsholm.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1221/89-0079
Akt. nr. 85

BH

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet Telecom A/S, Kabelsektionen, Banegårdspladsen 2, 6000 Kolding således:

I besvarelse af Deres andragende af 24/7 - 1992 angående tilladelse for Telecom A/S, Banegårdspladsen 2, Kolding til ~~opførelse/opstilling af~~ etablering af telekabel

~~På rute nr.~~ Danmark - Canada

skal nævnet herved for sit vedkommende i medfør af naturfredningslovens § 50 kendelse af 20/9 - 1947 meddele tilladelse til det planlagte på vilkår, at det sker i overensstemmelse med det fremsendte materiale m.v. og de nævnet iøvrigt givne oplysninger.

Nævnets afgørelse kan senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af andrageren, Ribe amt, primærkommunen, Danmarks Naturfredningsforening, Skov- og Naturstyrelsen, lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Evt. ~~byggeskik~~ ^{etablering} må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af Naturklagenævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Skov- og Naturstyrelsen
4, kontor
Slotsmakren 13
2970 Hørsholm.

P.n.v.
Poul Hald Andersen
sekr.

12/19-0008
483

11/5
JPH

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

REG. NR. 1106.00

Esbjerg, den 24 MAJ 1993

PHA/iø

J.nr. 14/93

Under henvisning til naturbeskyttelseslovens § 43 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet Telecom A/S, Banegårdspladsen 2, 6000 Kolding således:

" I besvarelse af Deres andragende af 22. marts 1993 angående tilladelse for Telecom A/S, produktionsdivisionen, kabelsektionen, Banegårdspladsen 2, 6000 Kolding, til etablering af telekablet Danmark - Canada, mellem klitterne og Nymindestrømmen i Blåbjerg kommune, skal nævnet herved for sit vedkommende i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 meddele dispensation fra bestemmelserne, i Fredningsnævnets kendelse af 20. september 1947 til det ansøgte på vilkår, at det sker i overensstemmelse med det fremsendte materiale m.v. og de nævnet iøvrigt givne oplysninger.

Nævnets afgørelse kan senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 b, 2300 København Ø., af andrageren, Ribe amt, primærkommunen, Danmarks Naturfredningsforening, Skov- og Naturstyrelsen, lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til Fredningsnævnet, der videre-sender sagen til Naturklagenævnet.

ad

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/9-0008

Akt nr 5

Bil. 1

[Handwritten signature]

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

REG. NR. 1106.00

Esbjerg, den 24 MAJ 1993

PHA/iø

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

25 MAJ 1993

J.nr. 3/1993

Ansøgning fra Oxbøl statsskovdistrikt vedrørende etablering af gang- og cykelsti fra Skagen til grænsen.

Under henvisning til naturbeskyttelseslovens § 43 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet Oxbøl statsskovdistrikt, Oksbøl således:

" I besvarelse af Deres andragende af 21. januar 1993 angående tilladelse til etablering af gang- og cykelsti på den gamle jernbanetracé gennem det område, der blev fredet ved Fredningsnævnets kendelse den 20. september 1947, skal nævnet herved for sit vedkommende i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til at den gamle jernbanetracé rettes op, og at der anlægges en grusbelagt 2,5 m bred gang- og cykelsti, og at Fredningsnævnet tillader, at stien åbnes for cyklister.

Nævnets afgørelse kan senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 32 b, 2300 København Ø. af andrageren, Ribe amt, primærkommunen, foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til Fredningsnævnet, der videre-sender sagen til Naturklagenævnet.

21
Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/9 - 0008

Akt nr 4

BH.

10/12

1106.00

X

U D S K R I F T

af

forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet

for

Ribe-Amt

-----oOo-----

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/9-0008

Akt. nr.

8

311

År 1995, fredag den 13. oktober kl. 10.00 afholdt Fredningsnævnet for Ribe Amt, bestående af formanden, dommer Tage Hansen, Esbjerg, det amtsrådsvalgte medlem Hans Sørensen, Vejen, og suppleanten for det kommunalt valgte medlem Ole Frank Jensen, Outrup, møde ved Nymindegab Kro.

Der foretoges

j. nr. 11/1994

Ansøgning fra Telecom A/S, Kolding om tilladelse til at etablere en kabelbrønd ved Nymindestrømmen nord for Hostrup Strand. Retablering efter anlægsarbejde.

Mødt var:

For Blåbjerg Kommune, ingeniør Peder Pedersen, Nr. Nebel.

For Oksbøl Statsskovdistrikt, klitplantør Niels Christensen, Nr. Nebel.

For Telecom A/S, Kolding, ingeniør Helge Broeng, og Linda Blume, begge Kolding.

Der fremlagdes:

Skrivelse af 18. marts 1994 fra Ribe Amt, Natur - og planafdelingen, tillige med billedserie optaget af planafdelingen den 11. marts 1994.

Kopi af fredningsnævnets skrivelse af 9. maj 1994 til Telecom A/S.

Omslag med bilagene i fredningsnævnets sag, journalnummer 14/1993 om ansøgning fra Telecom A/S til at etablere en kabelbrønd på det fredede klitareal mellem Nymindestrømmen og Gammelgab var tilstede.

Fredningsnævnets formand bemærkede, at der er sket behørig indkaldelse til nævnets møde i dag.

Fredningsnævnets formand oplyste, at Telecom A/S ved en skrivelse af 22. marts 1993 ansøgte fredningsnævnet om dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra bestemmelserne i fredningsnævnets kendelse af 20. september 1947 om fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab til at etablere en kabelbrønd på 2 x 2 x 3 meter, placeret ca. 1 meter under terræn i det fredede klitområde vest for den sydlige del af Nymindestrømmen; kabelbrønden skulle anlægges, hvor splidsningen mellem søkablet og landkablet til telekablet mellem Danmark og Canada skulle foretages. Af skrivelsen fremgår bl.a., at kabelbrønden skulle forsynes med et dæksel med en diameter på ca. 1,5 meter, som ville blive synligt i terrænet.

Fredningsnævnets formand oplyste endvidere, at Ribe Amt, Natur - og Planafdelingen, anbefalede, at fredningsnævnet meddelte Telecom A/S den ansøgte dispensation, fordi amtet på grundlag af de oplysninger, Telecom A/S havde meddelt om projektet, var af den opfattelse, at anlægsarbejdet og indgrebet i naturen var af en sådan ubetydelig størrelse, at det ikke medførte ændringer i naturtilstanden i det fredede klitområde.

Fredningsnævnet meddelte på denne baggrund ved en skrivelse af 24. maj 1993 Telecom A/S den ansøgte dispensation til anlægsarbejdet og placeringen af kabelbrønden på det anviste

areal, inden for det fredede område.

Fredningsnævnets formand oplyste endelig, at Ribe Amt, Natur - og Planafdelingen, ved en skrivelse af 18. marts 1994 underrettede fredningsnævnet om, at Telecom A/S havde gravet et ca. 10 x 15 meter stort og 7 - 8 meter dybt hul i klitterne, hvor kabelbrønden skulle bygges, samt at Redningsvejen, som inden anlægsarbejdets påbegyndelse havde karakter af et hjulspor og nu anvendtes af Telecom A/S til at transportere byggematerialer frem til byggepladsen, var kørt meget op på grund af vådt føre med det resultat, at der var opstået køreskader på vejen og dens nærmeste omgivelser. Fredningsnævnets formand tilføjede, at det fremgår af skrivelserne, at medarbejdere fra natur - og planafdelingen havde besigtiget byggepladsen og konstateret, at kabelbrønden målte ca. 3,1 x 4,6 x 3,1 meter, at afgravningsarealet i klitterne målte ca. 10 x 10 x 5 meter, og at Redningsvejen over lange strækninger var totalt opkørt og ødelagt.

Fredningsnævnets formand bemærkede herefter, at amtet på grundlag af disse oplysninger har anmodet fredningsnævnet om at vurdere sagen.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse af kabelbrønden, dennes omgivelser og Redningsvejen.

Fredningsnævnet konstaterede på grundlag af den fremlagte billedserie og besigtigelsen, dels at der er sket retablering på selve byggepladsen efter byggeriet, men at Telecom A/S ikke har genskabt den afgravede klit, dels at Telecom A/S har lagt stabilgrus på Redningsvejen.

Klitplantør Niels Christiansen bemærkede, at Telecom A/S har lagt stabilgrus på selve Redningsvejen, og at Telecom A/S i et vist omfang har foretaget retablering af de berørte områder. Retableringsarbejderne er foretaget efter anvisninger fra skovdistriktet. Det er hans vurdering, at Redningsvejen nu igen fremtræder som før anlægsarbejdets iværksættelse, bortset

fra stabilgruset, der trækker et " gult " spor gennem klitlandskabet og derved farvemæssigt adskiller sig fra den tidligere tilstand. Skovdistriktet vil ikke stille krav om yderligere retablering.

Ingeniør Peder Pedersen oplyste, at Blåbjerg Kommune har vurderet retableringen efter anlægsarbejdet og ikke har fundet anledning til at kræve yderligere foretaget.

Fredningsnævnets medlemmer drøftede sagen.

Fredningsnævnets afgørelse:

Efter drøftelse var fredningsnævnets medlemmer enige om at meddele Telecom A/S den fornødne dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra bestemmelserne i fredningsnævnets kendelse af 20. september 1947 om fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab til at bibeholde kabelbrønden i dens nuværende størrelse og udformning samt at godkende den foretagne retablering efter anlægsarbejdet.

Fredningsnævnet påtaler imidlertid, at Telecom A/S hverken før anlægsarbejdets iværksættelse eller under dets gennemførelse har meddelt fredningsnævnet korrekte og præcise oplysninger dels om det indgreb i naturen, arbejdet forventedes at ville medføre, kabelbrøndens endelige størrelse og dels nødvendigheden af at afgrave et større klitareal.

Denne dispensation kan senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 b, 2300 København Ø, af Telecom A/S, Ribe Amtskommune, Blåbjerg kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og Naturstyrelsen, lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Sagen sluttet.

20 NOV. 1995

Tage Hansen

PHA

Skov- og Naturstyrelsen

8. kontor

Haraldsgade 53

2100 København Ø.

Fredningsnævnets afgørelse

i

sagen om asfaltering af grusvejen
i det fredede område ved Nymindestrømmen.

J.nr. 15/95

Ved en skrivelse af 21. august 1995 har Miljø - og Energi- ministeriet, Oxbøl Statsskovdistrikt, ansøgt fredningsnævnet om dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra bestemmelserne i fredningsnævnets kendelse af 20. september 1947 om " Fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab " til at asfaltere en grusvej, der benyttes af publikum til kørsel til og fra de parkeringspladser, der er anlagt bag klitrækken ved stranden mod Gammelgab. Det fremgår af skrivelsen, at den vejstrækning, der påtænkes asfalteret, går fra nordgrænsen for fredningen ved Nymindegab strand til Gammelgab.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Miljø - og Energi- ministeriet, Oxbøl Statsskovdistrikt, dispensation til projektets gennemførelse.

Sagens omstændigheder:

Sagen om fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab blev i sin tid rejst af naturfredningsrådet. I kendelsen, hvorved fredningen blev gennemført, hedder det blandt andet om baggrunden for fredningen:

" Da man i sin Tid flyttede Udløbet af Ringkøbing Fjord, det saakaldte Gammelgab, op til Nymindegab, afspærredes den sydlige Del af Nymindestrømmen fra den øvrige Del af dette Farvand og den har siden da henligget som en Brakvandssø, begrænset mod Vest af Holmslands Klit, mod Øst af et smalt Bælte af Eng - og Klitterræn mellem Strømmen og Nymindegab Plantage. Dette Omraade er ikke alene ejendommelig af Skønhed, men der knytter sig en betydelig Interesse til Studiet af den nævnte Brakvandssøs Dyre - og Planteliv. Det har vist sig ved de senere Aars Undersøgelser, at der i Tilknytning til de talrige

Ændringer i Ringkøbingfjordens Afløbsforhold er sket meget gennemgribende Ændringer i dens Dyre - og Planteliv, dels i selve Fjorden, dels i de Brakvandssøer, der slutter sig til den. Der knytter sig til Undersøgelser i disse Omraader stor videnskabelig Værdi, idet man derved kan komme ind paa den Betydning Ændringer i Naturforholdene har paa Fremkomsten af nye Racer og lokale Varianter blandt Vanddyrene. Det vil derfor være af megen Betydning at bevare den nævnte gamle Del af Nymindestrømmen saavidt muligt i uberørt Stand, navnlig saaledes at Bredderne ikke bebygges eller yderligere kultiveres.

Da hverken Jagt eller Fiskeri berøres af Fredningen, ses denne ikke at gøre Indgreb i berettigede økonomiske Interesser og, da Fredningen iøvrigt - ganske bortset fra dens videnskabelige Betydning - tillige bevarer et smukt landskab og giver øget Adgang til Publikums Færdsel i Naturen, skal man andrage Statsministeriet om at udstede Fredningsbekendtgørelse....."

Det hedder senere i kendelsen:

" Da Fredningsnævnet finder Fredningen velbegrundet saavel af landskabelig - æstetiske som af videnskabelige Grunde, vil Fredningen være at gennemføre som nedenfor anført.....

Det omspurgte Areal skal henligge i sin nuværende Tilstand og må ikke bebygges eller yderligere beplantes udover den til Klitdæmpning nødvendige Beplantning af Hjelme. Anbringelsen af Master, Boder, Skure, Beboelsesvogne, Badehuse eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende, maa kun ske med Fredningsnævnets Tilladelse.....

.....
Der skal være fri Adgang til Færdsel til Fods paa de fredede Arealer ad de af Klitvæsenet udlagte Veje og Stier og Teltslagning kan finde Sted efter de af Klitvæsenet fastsatte Regler.

Videnskabsmænd skal have ubegrænset Adgang til at færdes paa og foretage videnskabelige Undersøgelser paa hele det fre-

dede Omraade.

Det fredede Omraade skal skaanes af alle
"....."

I skrivelsen af 21. august 1995 har Miljø - og Energiministeriet, Oxbøl Statsskovdistrikt, blandt andet anført om baggrunden for dispensationsansøgningen:

" Med kendelse af 20. september 1947 gennemførte Fredningsnævnet en landskabsfredning af et 420 ha. stort naturområde ved Nymindestrømmen mellem Nymindegab og Gammelgab.

Arealet tilhører i dag staten ved Miljø - og Energiministeriet (Oxbøl Statsskovdistrikt). Fra nordgrænsen for fredningen ved Nymindegab strand til syd ved Gammelgab eksisterer der en grusvej, som benyttes af publikum til kørsel fra og til de særligt anlagte p-pladser ved stranden. Grusvejen har eksisteret fra før fredningens tid, men benyttelsen af vejen har været stærkt stigende de sidste 10 år i forbindelse med den almindelige turistudvikling i området.

På grund af det betydelige slid på vejen er det forbundet med betydelige vanskeligheder for skovdistriktet at vedligeholde denne vejstrækning i en passende standard. Kombinationen af megen trafik og henholdsvis tørre somre og våde efterår, vintre og forår har specielt i de seneste tre år vanskeliggjort dette vedligeholdelsesarbejde.

Med henblik på at genskabe en god vejforbindelse til de mange p-pladser i området har skovdistriktet besluttet at søge Fredningsnævnet om godkendelse af, at strækningen kan blive asfalteret.

Det er skovdistriktets ønske at kunne fortsætte den asfaltering, som allerede i dag benyttes på Gammelgabvejen på strækningen fra Lønne og ud til Nymindestrømmen. Der er tale om en speciel asfalteringsform, hvor der i asfalten ned-

tromles småsten i den farve og af den type, som nu passer bedst ind i farverne i området. Ved at vælge asfaltmetoden, som umiddelbart er en dyr anlægsudgift, mener skovdistriktet at kunne sikre en god, men - på længere sigt - billigere vejform end den nuværende. Desuden er det skovdistriktets opfattelse, at der - ved brug af den skitserede asfalteringsform i kombination med en lidt mindre vejbredde end i dag - kan skabes en vej, som nemmere end den nuværende grusvej kan indpasses i naturen på stedet.

Til Fredningsnævnets orientering skal det påpeges, at den nuværende grusvej på store dele af sit nuværende forløb virker iøjnefaldende og kun i begrænset harmoni med sine omgivelser på grund af vejbanens - på flere steder - betydelige bredde. Den nye asfalterede vej agtes på flere delstrækninger indskrænket til kun en vejbane mod at der til gengæld laves enten vigepladser eller sikres ensrettet trafik på disse strækninger "....."

Natur - og Planafdelingen, Ribe Amt, har i en skrivelse af 20. september 1995 udtalt blandt andet:

" Umiddelbart synes en asfaltering af vejen uheldig set i relation til de gamle fredningsbestemmelser. Spørgsmålet om asfaltering af vejen har tidligere været aktuelt, men dengang forlod man tanken igen, dels under hensyntagen til fredningsbestemmelserne og dels af økonomiske årsager.

Men da turistpresset på området efterhånden er så stort, og da vejen fungerer som adgangsvej til de mange P - pladser, der er etableret på vestsiden af vejen, hvorfra stier fører til badestranden, er tiden nok inde til, at vejen asfaltes. Hertil kommer, at en asfaltering af vejen vil dæmpe støvgenerne betydeligt.

Ud fra en samlet vurdering vil amtet ikke modsætte sig en dispensation, der giver mulighed for asfaltering af vejen; men amtet mener dog:

at Statsskovbrugets idé med nedtromling af småsten i en " passende farve ", bør stilles som et vilkår,

at der bør fastsættes en overgrænse for kørebanebredden (så man ikke får en vej, der indbyder til hurtig kørsel) og

at der i forbindelse med anlægsarbejdets gennemførelse ikke foretages større udretninger af vejen, således at det nuværende vejforløb i princippet bevares ".....

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 13. oktober 1995.

I mødet deltog klitplantør Niels Christiansen, Oxbøl Statskovdistrikt, og kommuneingeniør Peder Pedersen, begge Nr. Nebel.

I fredningsnævnets forhandlingsprotokol er følgende anført om forhandlingerne under mødet:

....." Klitplantør Niels Christiansen redegjorde for skovdistriktets ansøgning om tilladelse til at asfaltere grusvejen fra Nymindegab til parkeringspladserne, der er anlagt bag klitrækken ved stranden mod Gammelgab. Han oplyste, at grusvejen har eksisteret i mange år og er anlagt eller opstået, før fredningsnævnet afsagde kendelse i 1947 om fredning af naturområdet ved Nymindestrømmen mellem Nymindegab og Gammelgab. Grusvejen benyttes af turister til kørsel til og fra parkeringspladserne bag klitrækken. De senere års voldsomme udvikling i turistindustrien ved den jyske vestkyst har medført en øget trafik ad grusvejen med et betydeligt slid på vejen til følge. Hertil kommer, at bilende trafikanter kører vejen op, så der er opstået huller i vejen. Trafikanterne forsøger at undgå hullerne og herved sker der konstant en udvidelse af vejbanen, således at grusvejen over store dele af sit forløb

virker iøjnefaldende og ikke i harmoni med sine omgivelser. Vedligeholdelsen af grusvejen påhviler statsskovdistriktet. Dette arbejde er i de senere år blevet vanskeliggjort på grund af kombinationen af tørre somre og våde efterår, vintre og forår. Statsskovdistriktet vil gerne genskabe en god vejforbindelse til parkeringspladserne, men vil tillige sikre, at trafikken til parkeringspladserne kun foregår ad vejen. Statsskovdistriktet har derfor besluttet at asfaltere grusvejen. Det er distriktets plan at bruge en asfalteringsform magen til den, der er anvendt på Gammelgabvejen fra Lønne til Nymindestrømmen. Asfalteringsarbejdet på denne vejstrækning er udført på den måde, at der er nedtromlet småsten i den farve og af den type, som passer bedst ind i naturens farver i området. Det er endvidere statsskovdistriktets plan at indskrænke vejbanens bredde, så to biler ikke kan passere hinanden, og at lade vejen sno sig gennem landskabet, så lange lige strækninger undgås. Herved indpasses vejen bedre i naturen på stedet. I forbindelse hermed skal der anlægges vigepladser. Statsskovdistriktet har overfor grundejerforeningerne i området nævnt muligheden af at spærre vejen for gennemkørsel. En eventuel spærring skal etableres ved den sydligste af parkeringspladserne. Der kunne som en alternativ løsning etableres en trafikseparering ved fiskerhytten. Projektets gennemførelse kræver, at fredningsnævnet meddeler statsskovdistriktet dispensation fra bestemmelserne i kendelsen om "Fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab", afsagt af fredningsnævnet i 1947.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse af Gammelgabvejen mellem Lønne og Nymindestrømmen for at danne sig et indtryk af den asfalteringsform, statsskovdistriktet påtænker at anvende til anlægsarbejdet. Fredningsnævnet gennemkørte endvidere grusvejen.

Fredningsnævnets formand oplyste, at Ribe Amt, Natur - og planafdelingen, har meddelt forfald til mødet i dag.

Fredningsnævnets formand gennemgik herefter amtets skrivelse

af 20. september 1995.

Ingeniør Peder Pedersen oplyste, at Blåbjerg kommune har drøftet statsskovdistriktets forslag til asfaltering af grusvejen og ændring af dennes forløb, så vejen indpasses bedre i naturen; kommunen kan tiltræde, at fredningsnævnet meddeler statsskovdistriktet dispensation til projektets gennemførelse på de vilkår, amtet har foreslået i skrivelsen af 20. september 1995
".....

Fredningsnævnets afgørelse:

Det var formålet med fredningen af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab i videst muligt omfang at bevare arealerne i deres daværende tilstand, og derfor blev der ved kendelsen om fredningen af arealerne blandt andet fastsat snævre grænser for publikums færdsel på de fredede arealer. Turistudviklingen i området har betydet en stærkt øget trafik over arealerne og som følge heraf en betydelig risiko for, at den nuværende naturtilstand lider skade. Selvom det forslag til asfaltering af grusvejen i det fredede område ved Nymindestrømmen, Oxbøl Statsskovdistrikt har fremsat, tilsyneladende strider mod formålet med fredningen, er det nævnets opfattelse, at der ved forslaget om grusvejens asfaltering kan opnås en sanering og regulering af den kørendefærdsel i området. Fredningsnævnet finder derfor, at betingelserne for at meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra kendelsen om fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab er tilstede, hvorfor fredningsnævnet tillader, at grusvejen asfaltes, på vilkår,

at vejen over hele strækningen anlægges som en ét - sporet 3 meter bred vej,

at der med passende mellemrum etableres vigepladser med målene 3 x 15 meter,

at vejføringen afpasses efter landskabet, således at vejen

snor sig gennem terrænet, og derved får et naturligt forløb, samt

at der nedtromles småsten i en " passende " farve i vejbanens asfaltbelægning for at dæmpe vejbanenssynlighed i landskabet.

Klagevejledning:

Denne dispensation kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 B, 2300 København Ø, af andrageren, Ribe Amtskommune, Blåbjerg Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og Naturstyrelsen, lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Projektet må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets dispensation ikke udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Fredningsnævnet for Ribe Amts fredningskreds,
Esbjerg, den 18. december 1995.

Tage Hansen.

Skov- og Naturstyrelsen

8. kontor

Haraldsgade 53

2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening
Nørregade 2
1165 København K.

SKOV- OG
NATURSTYRELSEN

REG. NR. 1106.00.

Landskabskontoret
J.nr. SN 1996-1213/9-
0001
Ref. LT-P

Den 18. september 1996

Klage over Fredningsnævnet for Ribe Amts afgørelse vedr. bibeholdelse af kabelbrønd i dens nuværende størrelse ved Nymindestrømmen nord for Hostrup Strand samt retablering af området efter anlægsarbejdet.

Afgørelse

Skov- og Naturstyrelsen stadfæster hermed fredningsnævnets afgørelse af 20. november 1995 vedr. ovennævnte kabelbrønd samt retablering af området efter det gennemførte anlægsarbejde.

Skov- og Naturstyrelsens afgørelse er truffet i medfør af § 78 stk. 2 og § 85 i naturbeskyttelsesloven, lov nr. 9 af 3. januar 1992, jf § 16, stk. 1, nr. 24 i bekendtgørelse nr. 217 af 21. marts 1994 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Skov- og Naturstyrelsen.

Redegørelse for sagen

Det fremgår af sagen, at fredningsnævnet den 24. maj 1993 meddelte TELECOM A/S dispensation fra bestemmelserne i fredningsnævnets kendelse af 20. september 1947 om fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab til etablering af en kabelbrønd på 2 x 2 x 3 meter, placeret ca. 1 meter under terræn i det fredede klitområde.

Telecom A/S rettede imidlertid henvendelse til amtet efter at anlægsarbejderne var gået igang, idet der var problemer med at få byggematerialerne kørt ud til byggepladsen. Den pågældende redningsvej, der indtil arbejdernes påbegyndelse var et sandet hjulspor, var efterhånden kørt så meget op i det våde føre, at selskabet ønskede tilladelse til at lægge stabilgrus i vejen for at afhjælpe problemet.

På amtets foranledning blev området herefter besigtiget. Ved besigtigelsen kunne det konstateres, at 4-500 meter af den omhandlede redningsvej var voldsom opkørt, samt at der på selve

*Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tlf. 39 47 20 00
Fax 39 27 98 99
Telex 21485 nature dk*

byggepladsen var gravet et ca. 10 x 10 x 5 meter stort hul i klitterne med en dybde på 7-8 meter. Selve kabelbrønden havde i virkeligheden en størrelse på ca. 3,1 x 4,6 x 3,1 meter.

Amtet anmodede på den baggrund i brev af 18. marts 1994 fredningsnævnet om at tage stilling til disse forhold i relation til fredningen. Det blev samtidig oplyst, at amtet ville være sindet at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 og § 16 til at fortsætte bygge- og transportaktiviteterne i området på nærmere angivne vilkår, herunder at redningsvejen blev stabiliseret ved udlægning af stabilgrus, samt at der blev foretaget en grundig retablering af området efter anvisning fra Ribe Amt og Oxbøl Statsskovdistrikt. Retableringsarbejderne skulle efterfølgende godkendes af disse myndigheder.

Fredningsnævnet har herefter i brev af 9. maj 1994 meddelt TELECOM A/S, at nævnet kan tiltræde, at der i det omfang byggeriet og vejstrækningen ligger på fredet område, meddeles dispensation til bibeholdelse af byggeriet og til udbedring af vejstrækningen hertil på de af amtet foreslåede vilkår.

Den 13. oktober 1995 afholdt fredningsnævnet møde og besigtigelse vedr. retablering af området efter anlægsarbejderne.

Fredningsnævnet konstaterede, dels at der var sket en retablering på selve byggepladsen, men at TELECOM A/S ikke havde genskabt den afgravede klit, dels at der fortsat var stabilgrus på redningsvejen.

Oxbøl Statsskovdistrikt oplyste hertil, at retableringsarbejderne var foretaget efter anvisning fra distriktet. Efter distriktets opfattelse fremtræder redningsvejen nu igen som før anlægsarbejdernes iværksættelse, bortset fra stabilgruset, der trækker et "gult" spor gennem klitlandskabet og derved farvemæssigt adskiller sig fra den tidligere tilstand. Statsskovdistriktet vil ikke stille krav om yderligere retablering.

Den 20. november 1995 har fredningsnævnet meddelt dispensation fra fredningen til bibeholdelse af kabelbrønden i dens nuværende størrelse og udformning samt godkendt den foretagne retablering efter anlægsarbejdet.

Med brev af 19. december 1995 har Danmarks Naturfredningsforening påklaget afgørelsen til Naturklagenævnet, der har videregivet klagen til behandling i Skov- og Naturstyrelsen.

Foreningen har bl.a. anført, at det berørte område er et af de mest værdifulde naturområder i Ribe Amt. Der bør derfor ske en fuld retablering af den afgravede klit og ske en fjernelse af den skæmmende stabilgrusbelægning, således at det oprindelige hjulspor retableres.

Amtet har i anledning af foreningens klage i en udtalelse af 8. maj 1996 bl.a. anført, at der i forbindelse med den efterfølgende anvisning og godkendelse af retableringen blev foretaget en række vurderinger og skøn over fordele og ulemper for naturværdierne i området.

Amtet fandt, at en fuldstændig fjernelse af stabilgrusbelægningen ville være praktisk vanskelig at gennemføre, uden at der samtidig blev fjernet væsentlige dele af det oprindelige materiale fra vejen. Dette skulle ses i lyset af, at den oprindelige vej og nærmeste omgivelser var blevet kørt op og ødelagt, inden stabilgruslaget blev lagt på. Der forelå således et valg mellem to onder, hvor amtet og statsskovdistriktet fandt, at bibeholdelse af det nuværende stabilgruslag på vejen var at foretrække.

Statsskovdistriktet har på styrelsens foranledning fremsendt en række fotos, der viser området efter retableringen samt den stabilgrusbelagte vej. Fotografierne viser bl.a., at der er ved at indfinde sig vegetation på vejen.

Begrundelse for Skov- og Naturstyrelsens afgørelse

På baggrund af en samlet vurdering af de i sagen foreliggende oplysninger - herunder navnlig amtets udtalelse vedr. de foretagne retableringsarbejder - har styrelsen ikke fundet grundlag for at ændre den af fredningsnævnet truffene afgørelse.

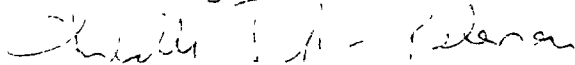
Styrelsen stadfæster herefter fredningsnævnets afgørelse af 20. november 1995.

Klagevejledning

Skov- og Naturstyrelsens afgørelse er endelig. Der kan derfor ikke klages til andre administrative myndigheder.

Afgørelsen kan indbringes for domstolene. Det skal i så fald ske inden 6 måneder fra modtagelsen af denne afgørelse. Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 88 stk. 1.

Med venlig hilsen

Lisbeth Toft-Petersen

Kopi til orientering:

Telecom A/S, Banegårdspladsen 2, 6000 Kolding
Fredningsnævnet for Ribe Amt
Ribe Amt
Oxbøl Statsskovdistrikt

11 NOV. 1999

REG. NR. 1106.00

Dispensation til asfaltering af grusvej i det fredede område ved Nymindestrømmen.

(J. nr. 51/1999)

I et brev af 27. september 1999 har Oxbøl Statsskovdistrikt, Blåbjerg Klitplantage, Nørre Nebel, genansøgt fredningsnævnet om dispensation fra bestemmelserne i fredningsnævnets kendelse af 20. september 1947 om "Fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab" til at asfaltere en grusvej, der benyttes af publikum til kørsel til og fra de parkeringspladser, som er anlagt bag klitrækken ved stranden mod Gammelgab, fordi Oxbøl Statsskovdistrikt af økonomiske grunde ikke kunne udnytte den dispensation, som fredningsnævnet meddelte skovdistriktet den 18. december 1995, og som udløb den 18. december 1998.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Oxbøl Statsskovdistrikt den ansøgte dispensation til arbejdets gennemførelse på de vilkår, der er fastsat nedenfor.

I brevet af 27. september 1999 til fredningsnævnet har Oxbøl Statsskovdistrikt henvist til det, skovdistriktet har anført i den ansøgning af 21. august 1995, som lå til grund for nævnets dispensation af 18. december 1995 til arbejdets gennemførelse.

I ansøgningen af 21. august 1995 har skovdistriktet blandt andet anført:

" Med kendelse af 20. september 1947 gennemførte Fredningsnævnet en landskabsfredning af et 420 ha. stort na-

1211/9-0010 /
5

turområde ved Nymindestrømmen mellem Nymindegab og Gammelgab.

Arealet tilhører i dag staten ved Miljø - og Energiministeriet (Oxbøl Statsskovdistrikt). Fra nordgrænsen for fredningen ved Nymindegab strand til syd ved Gammelgab eksisterer en grusvej, som benyttes af publikum til kørsel fra og til de særligt anlagte p-pladser ved stranden. Grusvejen har eksisteret fra før fredningens tid, men benyttelsen af vejen har været stærkt stigende de sidste 10 år i forbindelse med den almindelige turistudvikling i området.

På grund af det betydelige slid på vejen er det forbundet med betydelige vanskeligheder for skovdistriktet at vedligeholde denne vejstrækning i en passende standard. Kombinationen af megen trafik og henholdsvis tørre somre og våde efterår, vintre og forår har specielt i de seneste tre år vanskeliggjort dette vedligeholdelsesarbejde.

Med henblik på at genskabe en god vejforbindelse til de mange p-pladser i området har skovdistriktet besluttet at søge Fredningsnævnet om godkendelse af, at strækningen kan blive asfalteret.

Det er skovdistriktets ønske at kunne fortsætte den asfaltering, som allerede i dag benyttes på Gammelgabvejen på strækningen fra Lønne og ud til Nymindestrømmen. Der er tale om en speciel asfalteringsform, hvor der i asfaltmassen nedtromles småsten i den farve og af den type, som nu passer bedst ind i farverne i området. Ved at vælge asfaltmetoden, som umiddelbart er en dyr anlægsudgift, mener skovdistriktet at kunne sikre en god, men - på længere sigt - billigere vejform end den nuværende. Desuden er det skovdistriktets opfattelse, at der - ved brug af den skitserede asfalteringsform i kombination med en lidt mindre vejbredde end i dag - kan skabes en vej, som nemmere end den nuværende grusvej kan indpasses i naturen på stedet.

Til Fredningsnævnets orientering skal det påpeges, at den

3

nuværende grusvej på store dele af sit nuværende forløb, virker iøjnefaldende og kun i begrænset harmoni med sine omgivelser på grund af vejbanens - på flere steder - betydelige bredde. Den nye asfalterede vej agtes på flere delstrækninger indskrænket til kun en vejbane mod at der til gengæld laves enten vigepladser eller sikres ensrettet trafik på disse strækninger....."

I kendelsen om "Fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab" har fredningsnævnet blandt andet fastsat følgende fredningsbestemmelser:

" Det omsprugte Areal skal henligge i sin nuværende Tilstand og må ikke bebygges eller yderligere beplantes udover den til Klitdæmpning nødvendige Beplantning af Hjelme. Anbringelsen af Master, Boder, Skure, Beboelsesvogne, Badehuse eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende, maa kun ske med Fredningsnævnets Tilladelse....."

Der skal være fri Adgang til Færdsel til Fods paa de fredede Arealer ad de af Klitvæsenet udlagte Veje og Stier og Teltslagning kan finde sted efter de af Klitvæsenet fastsatte Regler....."

Det fredede Omraade skal skaanes af alle ....."

Inden fredningsnævnet traf afgørelse i sagen, forelagde nævnet ansøgningen for Natur - og planafdelingen, Ribe Amt, der i et brev af 20. september 1995 udtalte blandt andet:

" Umiddelbart synes en asfaltering af vejen uheldig set i relation til de gamle fredningsbestemmelser. Spørgsmålet om asfaltering af vejen har tidligere været aktuelt, men dengang forlod man tanken igen, dels under hensyntagen til fredningsbestemmelserne og dels af økonomiske årsager.

Men da turistpresset på området efterhånden er så stort, og da vejen fungerer som adgangsvej til de mange p-pladser, der er etableret på vestsiden af vejen, hvorfra

- 4 -

stier fører til badestranden, er tiden nok inde til, at vejen asfaltes. Hertil kommer, at en asfaltering af vejen vil dæmpe støvgenerne betydeligt.

Ud fra en samlet vurdering vil amtet ikke modsætte sig en dispensation, der giver mulighed for asfaltering af vejen; men amtet mener dog:

at statsskovdistriktets idé med nedtromling af småsten i en "passende farve", bør stilles som et vilkår,

at der bør fastsættes en overgrænse for kørebanebredden (så man ikke får en vej, der indbyder til hurtig kørsel) og

at der i forbindelse med anlægsarbejdets gennemførelse ikke kan foretages større udretninger af vejen, således at det nuværende vejforløb i princippet bevares .....

I forbindelse med behandlingen af sagen besigtigede fredningsnævnet grusvejen og dens opgivelser, hvorefter fredningsnævnet meddelte skovdistriktet dispensation til arbejdets gennemførelse. Fredningsnævnet anførte i begrundelsen for dispensationen følgende:

" Det var formålet med fredningen af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab i videst muligt omfang at bevare arealerne i deres daværende tilstand, og derfor blev der ved kendelsen om fredningen af arealerne blandt andet fastsat snævre grænser for publikums færdsel på de fredede arealer. Turistudviklingen i området har betydet en stærkt øget trafik over arealerne og som følge heraf en betydelig risiko for, at den nuværende naturtilstand lider skade. Selvom forslaget til asfaltering af grusvejen i det fredede område ved Nymindestrømmen, Oxbøl Statsskovdistrikt har fremsat, tilsyneladende strider mod formålet med fredningen, er det nævnets opfattelse, at der ved forslaget om grusvejens asfaltering kan opnås en sanering og regulering af den kørende færdsel i området. Fredningsnævnet finder derfor,

at betingelserne for at meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra kendelsen om fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab er til stede, hvorfor fredningsnævnet tillader, at grusvejen asfalteres, på vilkår:

at vejen over hele strækningen anlægges som en ét-sporet 3 meter bred vej,

at der med passende mellemrum etableres vigepladser med målene 3x15 meter,

at vejføringen afpasses efter landskabet, således at vejen snor sig gennem terrænet og derved får et naturligt forløb, samt

at der nedtromles småsten i en "passende" farve i vejbanens asfaltbelægning for at dæmpe vejbanens synlighed i landskabet....."

I forbindelse med behandlingen af den fornyede dispensationsansøgning har fredningsnævnet den 8. oktober 1999 anmodet Danmarks Naturfredningsforening om en udtalelse.

Lokalkomiteéns formand Flm. Davidsen, Janderup, har den 27. oktober 1999 meddelt fredningsnævnet, at Danmarks Naturfredningsforening ikke har indvendinger mod projektets gennemførelse.

Fredningsnævnets afgørelse:

I afgørelsen af 18. december 1995 har fredningsnævnet vurderet, at der, på grund af turistudviklingen i området og den stærkt øgede trafik over de fredede arealer med risiko for at den nuværende naturtilstand lider skade, ved forslaget om grusvejens asfaltering kan opnås en sanering og regulering af den kørende færdsel til og fra de parkeringspladser, som er anlagt bag klitrækken ved stranden mod Gammelgab. På denne baggrund besluttede fredningsnævnet, at skovdistriktets dispensationsansøgning om asfaltering af grusvejen skulle imødekommes. Da de samme hensyn fortsat gør sig gældende, med-

deler fredningsnævnet derfor på ny Oxbøl Statsskovdistrikt dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra fredningsbestemmelserne i kendelsen om fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab til at asfaltere grusvejen på de vilkår, der blev fastsat ved fredningsnævnets afgørelse af 18. december 1995.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af ansøgeren, Ribe amtskommune, Blåbjerg Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og naturstyrelsen, lokale foreninger og andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage sendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til naturklagenævnet.

Projektet må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets dispensation ikke udnyttes, førend afgørelsen er færdigbehandlet og stadfæstet af naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Esbjerg, den 10. november 1999.

Vagn Kastbjerg,
formand

Skov- og Naturstyrelsen

8. kontor

Haraldsgade 53

2100 København Ø.

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer: 33/2013: Ansøgning om lovliggørelse af en informationstavle på ejendommen matr. nr. 156 eh Bjerregård, Lønne.

Varde Kommune har i et brev af 8. august 2013 orienteret fredningsnævnet om, at Naturstyrelsen har opsat et større informationsskilt på ejendommen matr. nr. 156 eh Bjerregaard, Lønne, der er en parkeringsplads ved Gammelgab Strand; arealet ejes af Naturstyrelsen. Varde Kommune anmoder fredningsnævnet om at tage stilling til, om opsætningen af skiltet kræver dispensation fra kendelse, afsagt den 20. september 1947 om "Fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab", fordi det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må opstilles skæmmende indretninger på de fredede arealer. Fredningerne er status quo fredninger.

Fredningsnævnet har indhentet yderligere oplysninger om skiltningen og herefter vurderet, at opsætningen af skiltet kræver dispensation fra fredningskendelsen.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Naturstyrelsen Blåvandshuk en lovliggørende dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til at bibeholde informationsskiltet på parkeringspladsen på det vilkår, der fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Sagen om fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab blev rejst af Naturfredningsrådet. I fredningsnævnets kendelse er blandt andet følgende anført om baggrunden for sagen:

" Da man i sin Tid flyttede Udløbet af Ringkøbing Fjord, det saakaldte Gammelgab, op til Nymindegab, afspærredes den sydlige Del af Nymindestrømmen fra den øvrige del af dette Farvand og den har siden da henligget som en Brakvandssø, begrænset mod vest af Holmslandsklit, mod øst af et smalt Bælte af Eng- og Klitterræn mellem Strømmen og Nymindegab Plantage. Dette Område er ikke alene ejendommelig af Skønhed, men der knytter sig en betydelig Interesse til Studiet af den nævnte Brakvandssøes Dyre- og Planteliv. Det har vist sig ved de senere Aars Undersøgelser, at der i Tilknytning til de talrige Ændringer i Ringkøbingfjordens Afløbsforhold er sket meget gennemgribende Ændringer i dens Dyre- og Planteliv, dels i selve Fjorden, dels i Brakvandssøer, der slutter sig til den. Der knytter sig til Undersøgelser i disse Omraader stor Videnskabelig Værdi, idet man derved kan komme ind paa den Betydning Ændringer i Naturforholdene har paa Fremkomsten af nye Racer og lokale Varianter blandt Vanddyrene. Det vil derfor være af megen Betydning at bevare den

nævnte Del af Nymindestrømmen saavidt muligt i uberørt Stand, navnlig saaledes at Bredderne ikke bebygges eller yderligere kultiveres.

Fredningsnævnet har begrundet afgørelsen om fredningen arealet mellem Gammelgab og Nymindegab således:

”Da Fredningsnævnet finder Fredningen velbegrundet saavel af landskabelig-æstetiske som af videnskabelige Grunde, vil Fredningen være at gennemføre som nedenfor anført...

Det omspurgte Areal skal henligge i sin nuværende Tilstand

...

Anbringelse af Master, Boder, skure, Beboelsesvogne, Badehuse eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende, maa kun ske med Fredningsnævnets tilladelse.

...

Det fredede Område skal skaanes af alle...”

Det fredede område er en del af Habitatområde nr. 62 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 43.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 62 er havlampret, flodlampret, majsild, stavild, od-der, vandranke, flodmundinger, kystlaguner og strandsøer, strandenge, forstand og begyndende klit-dannelser, hvide klitter og vandremiler, stabile kystklitter med urteagtig vegetation /grå klit og grønsværklit), kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede), kystklitter med havtorn, kystklitter med gråris, fugtige klitlavninger, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks og rigkær.

Udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 43 er ynglende Liste I-arter (klyde, rørhøg, mosehornugle og splitterne) samt store forekomster af trækgæsterne knopsvane, pibesvane og sangsvane, kortnæbbet gås, knortegås, gravand, pibeand, krikand, spidsand, skeand, hvidand, store skallesluger og blichøne.

I en mail af 18. juni 2013 orienterede Naturstyrelsen Blåvandshuk Varde Kommune om, at styrelsen havde opsat flere skilte i området omkring parkeringspladsen nedenfor Nymindegab for at oplyse besøgende om de særlige oplevelsesmuligheder, der er i Gammelgab området, og med henvisning til andre udvalgte steder, herunder Tipperne og Skallingen.

Naturstyrelsen oplyser endvidere, at skiltet er opsat på en større parkeringsplads med focus på at give besøgende overblik; ”skiltet skal kunne læses fra en bil uden at man behøver at stå ud ... I forbindelse med opsætningen ved en eksisterende større P-plads, og ud fra skiltets udformning og karakter har vi vurderet at skiltet ikke vil stride imod fredningen af området...”

Naturstyrelsen har endvidere opsat andre skilte i området, der indeholder informationer om området.

Varde Kommune videresendte med brevet af 8. august sagen til fredningsnævnet.

Fredningsnævnet meddelte i brev af 20. august 2013 Naturstyrelsen, at nævnet vurderede på baggrund af fotografier af skiltet, at skiltet umiddelbart virkede som et fremmedelement i det fredede klitlandskab, og at skiltet virker skæmmende. Naturstyrelsen har derfor ved opsætningen af skiltet handlet i strid med fredningskendelsen. Fredningsnævnet har endvidere anført i brevet, at – såfremt Naturstyrelsen ønsker skiltet lovliggjort, skal Styrelsen beskrive skiltet nærmere, herunder oplyse skiltets præcise mål, angivelse af skiltets højde over jordniveau, og redegøre for, hvorfor skiltet, der orienterer bredere om oplevelsesmulighederne på Naturstyrelsens arealer, ikke kan opsættes uden for det fredede område, for eksempel ved nedkørslen fra Nymindegab.

Da Naturstyrelsen ikke besvarede fredningsnævnets brev eller sendte en ansøgning om lovliggørelse af skiltet, meddelte fredningsnævnet i brev af 18. december 2013, at nævnet herefter gik ud fra, at skiltet var blevet fjernet, og anmodede styrelsen bekræfte dette.

Fredningsnævnet modtog herefter den 20. december 2013 en mail med en ansøgning fra Naturstyrelsen om lovliggørelse af skiltet.

Naturstyrelsen anfører i mailen blandt andet, at styrelsen har gennemgået skiltningen i det fredede område. Gennemgangen har vist, at der er opsat andre skilte i området, at Varde Kommune ønsker at etablere et antal digitale formidlingsstationer mellem Skallingen og Nymindegab, og at der kan blive tale om et større projekt, der indbefatter sanering af skiltningen og brugen af parkeringspladsen, samt harmonisering af Naturstyrelsens og fredningsnævnets forståelse af skiltning i det fredede område. Styrelsen oplyser endvidere i mailen, at styrelsen ud over det aktuelle skilt har opsat et antal piktogrampele og et antal A3 kortborde på P-pladserne, som der er ikke er dispenseret til. Styrelsen oplyser endelig, at der kan være et behov for midlertidig skiltning i A3 eller A2 størrelse om aktiviteter i den løbende drift for at informere om igangværende projekter som for eksempel om bekæmpelse af hybenroser i klitterne.

Naturstyrelsen oplyser i ansøgningen, der er dateret den 27. august 2013, at styrelsen allerede i efteråret 2012 har opsat en serie informationsskilte ved centrale parkeringspladser inden for Naturstyrelsen Blåvandhuks område. Styrelsen skriver om det konkrete skilt, at

”Skiltet har 2 funktioner, dels er det tanken at skiltet skal informere om konkrete muligheder i Nymindestrømmen, og dels er det meningen at det som ét skilt i en serie på 13 skilte skal være med til at informere om og skabe overblik over særlige oplevelsesmuligheder i naturen mellem Fanø og Ringkøbing Fjord...

Da det blev besluttet at sætte skiltet i Gammelgab op vurderede Naturstyrelsen Blåvandshuk at det lå indenfor Naturstyrelsen drift af parkeringspladsen, og at det ikke var nødvendigt at søge dispensation.

...

Baggrund

På Naturstyrelsens arealer i landskabet mellem Skjern Å/Ringkøbing Fjord og Fanø finder man en række muligheder for særlige oplevelser i naturen, og mange af dem der

besøger området kommer netop på grund af mulighederne for aktiviteter og oplevelser i naturen.

Ved opsætningen af en skilteserie har Naturstyrelsen villet opnå at give den gruppe gæster, dels en konkret information om de lokale oplevelses- og aktivitetsmuligheder og dels et overblik over hvilke andre særlige oplevelsesværdier, der er i det område enheden dækker. Derfor består de enkelte skilte af 13 korte lokalitetsbeskrivelser med angivelse af det særlige ved lokaliteten og hvilke aktivitetsmuligheder der i området, vist med ikoner. For at gøre søgningen af de forskellige steder så præcis som mulig og give mulighed for at bruge moderne navigationssystemer er alle destinationer på tavlerne desuden angivet med længde/breddegrads angivelse til brug for indtastning i GPS...

Skiltet er 70 x 100 cm og monteres på et standart højskilt efter Naturstyrelsens design.

...

Kriterier for valg af steder

Kriterierne der har været grundlaget for valget af placering af skiltene har været:

- Der skal i området være særlige muligheder for naturoplevelser der repræsenterer det særegne ved landskabet. Informationen retter sig mod personer der gæster egnen på grund af naturen og lægger vægt på oplevelser i naturen.
- Der skal i området være særlige muligheder for aktivitetsmuligheder. Placeringen må gerne være placeret hvor der er flere muligheder for aktiviteter for eksempel ved at flere stiforløb eller færdselsmuligheder mødes. Et slags knudepunkt.
- Placeringen skal være knyttet til en parkeringsmulighed. Skilteserien dækker et stort område og mange gæster er på grund af landskabets store afstande i bil. Derfor søges der efter steder der er tilgængelige for bilister.
- Placeringen skal være knyttet til en rastemulighed. Steder hvor der er både parkeringsmuligheder og rastemuligheder kommer der typisk flere mennesker. Desuden sænkes tempoet når besøgende holder rast og de har bedre tid til at orientere sig. Derfor vælges fortrinsvist steder hvor der er flere rastemuligheder i nærheden.

Begrundelsen for valg af placeringen ved Gammelgab er at:

- Gammelgab ligger midt i Nymindestrømmen, i modsætning til Nymindegab der ligger i Nymindestrømmens nordlige ende. Og midt i den særlige natur, der er karakteristisk for området. Det giver naturlige muligheder for oplevelser både i nordlig retning der er mere havpræget op mod Ringkøbing fjord og i sydlig retning der er mere søpræget ned mod det tidlige udløb for Nymindestrømmen ved Houstrup.

- Gammelgab er et knudepunkt for besøgende af forskellige slags, vandrede, cyklende og ridende, og med den centrale beliggenhed er det et godt sted at skifte transportform.
- Gammelgab ligger centralt på det der lokalt kaldes panoramaruten (Gammelgabvej) og er en P-plads der benyttes af besøgende der opsøger sceneriske landskaber og strande der er mere naturpræget end badepræget, i modsætning til P-pladsen ved Nymindegab hvor fokus er rettet mod strandlivet.
- Der er i dag enkle rastemuligheder i Gammelgab i form af borde/bænkesæt, der giver gode muligheder for at gøre holdt et centralt sted uden megen forstyrrelse.
- Forskellen på P-pladsen ved Nymindegab og P-pladsen ved Gammelgab er, at ved Nymindegab tiltrækkes typiske badegæster, og ved Gammelgab tiltrækkes gæster, der lægger mere vægt på fred og naturoplevelse. Nymindegab er et knudepunkt for adgangen til strande, hvor Gammelgab er et knudepunkt for en bredere vifte af aktiviteter og oplevelser i naturen. Og det er den sidste gruppe oversigtstavlerne henvender sig til.

Ved placeringen af skiltet har vi lagt vægt på at skiltet skal syne mindst muligt i landskabet og at skiltet skal være så tilgængeligt som muligt for borgere der bevæger sig gennem landskabet på forskellig måde.

Vores opsyn med aktiviteterne i Nymindestrømmen har siden bestyrket vores antagelser. Det ses ofte at gæster benytter P-pladsen ved Gammelgab iagttager informationstavlen, og gæsterne angiver roen på pladsen i forhold til stranden ved Nymindegab, og den bredere vifte af muligheder for naturoplevelser, som årsag til at de har valgt Gammelgab som mål...”

Det fremgår af brevet, at skiltet er monteret i en ramme, der består af to 190 cm høje stolper med tre tværliggere, at stolperne er kvadratiske og måler 12,5 cm, samt at skiltets samlede bredde er 95 cm.

Det fremgår af et fotografi af informationstavlen, at stolperne og tværliggerne er malet i den røde farve, som Naturstyrelsen anvender.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har i høringsbrev af 24. februar 2014 anmodet Naturstyrelsen Blåvandshuk, Varde Kommune, Naturstyrelsen, København, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 10. marts 2014.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod ansøgningen om lovliggørelse af skiltet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Indledningsvist bemærkes, at denne afgørelse alene tager stilling til skiltet, der er opsat på parkeringspladsen ved Gammelgab, idet en nærmere stillingtagen til den generelle skiltning i det fredede område fra Skallingen til Ringkøbing Fjord må bero på en detaljeret gennemgang af behovet for skiltning, og hvorledes skiltningen kan udformes, så den på den ene side tilgodeser hensynet til at formidle oplysninger om naturen i det fredede område og på den anden side udformes, så den ikke skæmmer eller virker skæmmende i det fredede landskab.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab at bevare landskabet på grund af de landskabelig-æstetiske som videnskabelige forhold, der gør sig gældende i området.

Det er derfor bestemt, at der ikke må anbringes blandt andet master eller andre skæmmende indretninger i det fredede landskab.

Information om naturen og naturoplevelser langs Vestkysten er af væsentlig betydning for driften af klitlandskabet og plantagerne samt besøgendes forståelse og oplevelse af kystlandskabet og de fredede områder bag kysten. Fredningsnævnet har allerede dispenseret til formidlingspunkter i de fredede områder ved Grærup Langsø, i Kærgård Klitplantage og ved Filsø, hvor informationstavler mv. er udformet og placeret i landskabet, så informationstavlerne mv. ikke virker skæmmende eller dominerende.

Baggrunden for opsætningen af skiltet, som er beskrevet i Naturstyrelsens brev, er i overensstemmelse med ønsket om at formidle oplysninger om landets fredede områder.

På den anden side bør formidlingen ske på en sådan måde, at det, der skal sikres ved fredningsbestemmelserne, også skal gælde for formidlingstavler, som har en størrelse og synlighed som kan virke skæmmende i det fredede landskab.

Da der gennem de senere år er sket en betydelig udvikling i mulighederne for at informere om naturen og naturoplevelser på andre måder end ved traditionelle skilte i de fredede landskaber, er det fredningsnævnets overordnede vurdering, at skilte mv., der har en størrelse, som det skilt, denne sag vedrører, bør ske efter en overordnet plan, der er underordnet de fredningsbestemmelser, der gælder for de konkrete områder, så der etableres et ens administrationsgrundlag for information ved skiltning, informationstavler mv. om blandt naturen i fredede områder.

Skiltet på parkeringspladsen ved Gammelgab er på grund af sin placering og selve informationstavlens lyse baggrund meget synlig i det fredede landskab. Den visuelle opfattelse af skiltet kunne have været dæmpet, såfremt tavlens baggrund havde været holdt i en mere afdæmpet farve, og skiltet var blevet opsat diskret i landskabet.

Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis projektet ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne

for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Fredningsnævnet lægger til grund, at skiltet og publikums færden i området ikke vil forringe bevaringsstatus og muligheden for at opfylde bevaringsmålsætningen for de arter og naturtyper, området er udpeget på.

På denne baggrund meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Naturstyrelsen Blåvandshuk en tidsbegrænset lovliggørende dispensation til skiltet på parkeringspladsen ved Gammelgab Strand, gældende til udgangen af 2019, hvor skiltet skal fjernes, således at der i tiden frem til udgangen af 2019 kan etableres et ensartet administrationsgrundlag for skiltningen i de fredede områder fra Skallingen til Ringkøbing Fjord.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Modtageren af afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt opsætningen af skiltet kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal naturstyrelsen rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 23. juni 2014

Vagn Kastbjerg
formand

Afgørelsen er sendt til:

Naturstyrelsen nst@nst.dk

Varde kommune, Teknisk Forvaltning, pr. mail vardekommune@varde.dk

Naturstyrelsen Blaavandshuk blh@nst.dk

Søren Rask Jensen srj@nst.dk

Klaus Bertram Fries klbf@varde.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, pr. mail dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/Merete Vigen Hansen varde@dn.dk

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV, pr. mail fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet c/o Hanne Voetmann sydvestjylland@friluftsradet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, pr. mail natur@dof.dk

DOF Varde, varde@dof.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-16-2017: Ansøgning fra Naturstyrelsen Blåvandshuk om dispensation til at opstille 2 seminedgravede affaldscontainere, 2 skilte og holdere til affaldsposer på ejendommen matr. nr. 156 eh Bjerregaard, Lønne.

Fredningsregisteret: Reg. nr. 01106.00 - Nymindestrømmen.

Ansøgningen

Fredningsnævnet har den 10. januar 2016 modtaget en ansøgning fra Varde Kommune på vegne Naturstyrelsen Blåvandshuk om dispensation til at opstille 2 seminedgravede affaldscontainere, 2 skilte og 2 holdere til affaldsposer på parkeringspladsen, der er etableret på ejendommen matr. nr. 156 eh Bjerregaard, Lønne.

Parkeringspladsen ligger på et areal, der er fredet ved kendelse, afsagt den 20. september 1947 om "Fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab".

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at der ikke må anbringes skæmmende indretninger på de fredede arealer, medmindre fredningsnævnet meddeler tilladelse hertil, og at det fredede område skal "skaanet af alle og Henkastning af Affald, Papir, Konserverdaaser, Flasker og lignende er forbudt..."

Det fremgår af sagens bilag, at ejendommen er beliggende i og op til Natura 2000-område nr. 62 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen (habitatområde H 62 og Fuglebeskyttelsesområde F 43).

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles Naturstyrelsen Blåvandshuk dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, fra fredningsnævnets kendelse til opstille de to affaldscontainere og i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, om en dispensation vil stride mod Danmarks forpligtelser i forhold til de regler, der gælder for EF-Habitatområderne.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele Naturstyrelsen dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, til at opstille affaldscontainerne.

Begrundelsen for afgørelsen fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets begrundelse og resultat".

Vilkår for dispensationen

Der gælder disse vilkår for dispensationen:

- Der må ikke under anlægsarbejdet ske beskadigelser på de fredede arealer.
- Arbejdet skal udføres så skånsomt som muligt.
- Overskydende materiale, der ikke kan eller skal genindbygges i hullerne med affaldscontainerne, deponeres efter Varde Kommunes anvisninger.
- Der skal ske fuldstændig retablering af de fredede arealer, der berøres af projektet.
- De 6 eksisterende skraldespande skal fjernes fra det fredede område, når anlægsarbejdet er afsluttet.

Hvis vilkårene ikke overholdes, falder dispensationen bort, og tilstanden skal retaberes.

Sagens baggrund:

Det fremgår af sagens oplysninger, at Naturstyrelsen, der ejer arealet, hvor parkeringspladsen er anlagt, og Varde Kommune vil erstatte 6 eksisterende skraldespande med 2 seminedgravede affaldscontainere på parkeringspladsen. Parkeringspladsen er den største i området; der er på pladsen en kiosk og toiletfaciliteter. Stedets centrale betydning nødvendiggør, at affald kan håndteres effektivt.

Affaldscontainerne etableres som seminedgravede containere med et volumen på 5 kubikmeter, beregnet til restaffald. Containerne har en diameter på 1,70 m og er ca. 2,60 m høje. De skal anbringes i et 1,5 meter dybt hul, således at containernes højde over terræn er ca. 1,10 meter. Der skal i tilknytning til containerne opstilles et skilt med affaldssymboler samt en holder til affaldsposer. Skiltets højde over terræn bliver ca. 1,80 m; skiltet får en bredde på 0,7 m.

Oplysninger om Natura 2000 området

Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 62 er følgende:

Naturtyper: Flodmunding, strandeng, hvid klit, klithede, grårisklit, kransnålalge-sø, brunvand sø, våd hede, surt overdrev, tørvelavning, lagune, forklit, grå/grøn klit, havtornklit, klitlavning, næringsrig sø, vandløb, tør hede, tidvis våd eng og rigkær.

Arter: Havlampret, majsild, laks, vandranke, flodlampret, stavsild og odder.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr.43 er følgende:

Rørdrum Knopsvane, Sangsvane, Grågås, Mørkbuget knortegås, Pibeand, Spidsand, Hvinand, Havørn, Blå kærhøg, Vandrefalk, Blishøne, Pomeransfugl, Almindelig ryle, Lille Kobbersneppe,

Fjordterne, Mosehornugle, Skestork, Pibesvane, Kortnæbbet gås, Bramgås, Gravand, Krikand, Skeand, Stor skallesluger, Rørhøg, Fiskeørn, Plettet rørvagtel, Klyde, Hjejle, Brushane, Splitterne og Havterne.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har i høringsbrev af 30. maj 2017 anmodet Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen Blåvandshuk, Varde Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 12. juni 2017.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod ansøgningen.

Fredningsnævnets begrundelse og resultat

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Baggrunden for fredningen af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab fremgår af fredningskendelse. Der er anført følgende herom i kendelsen:

Da man i sin Tid flyttede Udløbet af Ringkøbing Fjord, det saakaldte Gammelgab, op til Nymindegab, afspærredes den sydlige Del af Nymindestrømmen fra den øvrige del af dette Farvand og den har siden da henligget som en brakvandssø, begrænset mod vest af Holmslandsklit, mod øst af et smalt Bælte af Eng- og Klitterræn mellem Strømmen og Nymindegab Plantage. Dette Område er ikke alene ejendommelig af Skønhed, men der knytter sig en betydelig Interesse til Studiet af den nævnte Brakvandssøes Dyre- og Planteliv... Der knytter sig til Undersøgelser i disse Omraader stor Videnskabelig Værdi, idet man derved kan komme ind paa den Betydning Ændringer i Naturforholdene har paa Fremkomsten af nye Racer og lokale Varianter blandt Vanddyrene. Det vil derfor være af megen Betydning at bevare den nævnte Del af Nymindestrømmen saavidt muligt i uberørt Stand, navnlig saaledes at Bredderne ikke bebygges eller yderligere kultiveres..."

Det er således formålet med fredningen af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab at bevare arealerne i tilstanden på tidspunktet, da fredningerne blev gennemført.

Det er ifølge Naturklagenævnets praksis, der støttes på bemærkningerne til den ændring af naturbeskyttelsesloven, som blev gennemført i 1994, muligt at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til at fremme turismen under forudsætning af, at placering og udførelse sker under hensyn til den omgivende natur. Mindre foranstaltninger er ifølge praksis blandt andet toiletbygninger, informationstavler og skilte.

Fredningsnævnet vurderer, at opstillingen af de 2 affaldscontainere, holderne med affaldsposerne og den relevante skiltning er en beskeden ændring af P-pladsen med tilhørende kiosk og toiletfaciliteter, og at ændringen ikke vil påvirke oplevelsen af kystlandskabet nævneværdigt.

Fredningsbestemmelserne indeholder forbud mod blandt andet henkastning af affald, flasker og lignende.

Som følge heraf, og da området er tilgængeligt for offentligheden, vurderer fredningsnævnet, at det ikke strider mod formålet med fredningen og fredningsbestemmelserne at dispensere til projektets gennemførelse.

Fredningsnævnet vurderer endvidere, at opstillingen af affaldscontainerne, holderne med affaldsposerne og skiltene ikke i sig selv kan påvirke Natura 2000-området i nævneværdigt grad eller ødelægge/beskadige leve- og voksestederne for de arter, herunder de arter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, og som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, fordi opstillingen skal ske inde på parkeringspladsen.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Naturstyrelsen og Varde Kommune dispensation til at gennemføre projektet på de vilkår, der er anført i afsnittet ”Vilkår for dispensationen”.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Kolding, den 30. juni 2017

Vagn Kastbjerg

Afgørelsen er sendt til:

Naturstyrelsen Blåvandshuk blh@nst.dk

Søren Rask Jensen srj@nst.dk

Varde Kommune, Teknisk Forvaltning – vardekommune@varde.dk

Varde Kommune v/Ellen Margrethe Hansen elmh@varde.dk

Miljøstyrelsen – mst@mst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø - dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite varde@dn.dk

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV – fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet sydvestjylland@friluftsradet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – natur@dof.dk

DOF Varde – varde@dof.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk
biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-23-2018: Ansøgning fra Telia om dispensation til et anlægsarbejde i forbindelse med ilandføring af et søkabel mv. ca. 1 km vest for Nymindegab.

Fredningsregisteret reg. nr.:01106.00 – Nymindestrømmen

Ansøgningen:

Fredningsnævnet har den 18. juli 2018 modtaget en ansøgning fra Telia om nedgravning af 2 ø 40 mm rør fra et beach manhole, der skal graves i den østlige ende af parkeringspladsen neden for Nymindegab, til det gamle jernbanetrache ved Nymindegab.

Retsgrundlaget:

De arealer, hvor anlægsarbejdet skal udføres, er fredet ved kendelse, afsagt den 20. september 1947 om fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab

Fredningen er en status quo fredning, der indebærer, at der ikke må ske ændringer i områdets naturtilstand på tidspunktet for fredningssagens rejsning, og at der ikke må anbringes master, boder, skure eller lignende skæmmende genstande i fredningsområdet.

De arealer, hvor anlægsarbejdet skal udføres, indgår i Natura 2000-område 69, ”Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen”, der udgøres af habitatområde nr. 62 og fuglebeskyttelsesområde nr. 43.

Fredningsnævnet skal derfor, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, tage stilling til, om betingelserne for at dispensere til projektets gennemførelse er opfyldt, og hvorvidt en dispensation til anlægsarbejdet vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser ifølge habitatdirektivet.

Fredningsnævnet har besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets afgørelse:

Denne afgørelse er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsorden for fredningsnævn § 10. stk. 5.

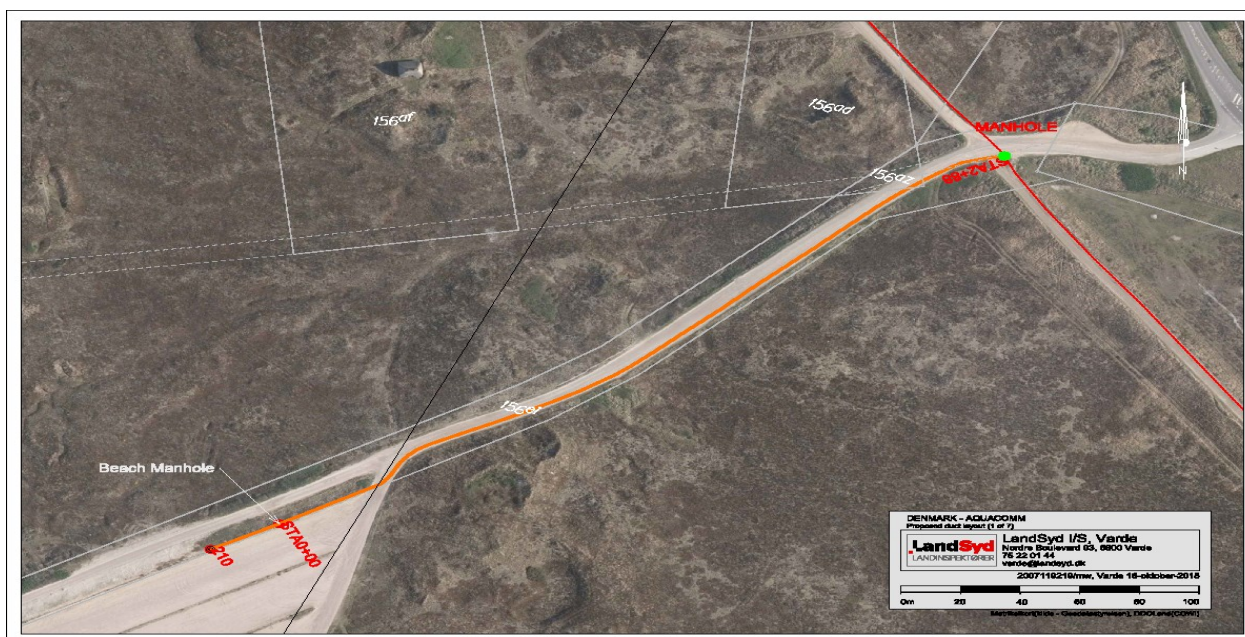
Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Telia dispensation til at gennemføre anlægsarbejdet.

Begrundelsen for afgørelsen fremgår under afsnittet: ”Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse”.

Vilkår for dispensationen:

Der gælder disse vilkår for dispensationen:

1. Vækstlaget aftages særskilt og pålægges øverst ved retableringen.
2. Opgravet materialer deponeres midlertidigt på måtter eller lignende.
3. Midlertidig deponering af det opgravede materiale sker på måtter e.l.
4. Gravehullet til de små manholes må ikke overstige 1 m x 3 m.
5. Gravehullet til de store manholes må ikke overstige 2 m x 6 m
6. Gravehullerne fyldes straks op efter placering af de gravede manholes.
7. Vækstlaget genplaceres straks omkring de gravede manholes.
8. Straks efter at kablet er monteret, genplaceres vækstlaget over de gravede manholes.
9. Overskydende materiale, der ikke kan genindbygges, skal deponeres uden for fredningsområdet efter Varde Kommunes anvisninger.
10. Der skal ske fuldstændig retablering af terrænet efter gravearbejdets afslutning.
11. Rørene og de nødvendige brønde skal placeres som vist på disse luftfotos:
  - Projektområdet ved parkeringspladsen nedenfor Nymindesgab:

- Projektområdet syd for Nymindesgade:

Sagens baggrund:

Telia har anført i ansøgningen, at Telia søger:

”om lov til at medgrave 2 stk ø 40mm rør fra beach manhole på den østlige ende af p Pladsen mellem vej og p Plads. Nedgravningen vil blive i kanten af grusvejen ifølge aftale med Niels Christiansen fra Naturstyrelsen. Det er den blå linje på kortet, alt hvad der ligger vest for incl beach manhole tager Te Subcom sig at. Sætning af brønde ved eks. Trace rød streg, med ca. 250 meters interval, de røde markeringer på kortet. Der hvor der står handhole vil der blive brugt en brønd der måler 55cmx70cmx100 cm. Der hvor der står manhole vil der blive brugt en brønd der måler 120cmx120cm x165cm, jeg har vedhæftet tegninger af brøndene.

For at sætte brøndene på 55cm X70 cm X 100 cm, kræver det ca. en opgravning på 1,3m x 2m ,brønde på 120cmx120cmx100cm kræver en opgravning på 3x3m, efter sætningen af brønden, og traceet er færdigt, vil der blive reetableret omkring brøndene, og der vil komme 15-20 cm jord over brøndene, så de bliver skjult.

Placeringen af brøndene kan reguleres lidt, så der ikke bliver træer eller andet der skal fjernet, efter etableringen må der gerne gro træer ved brøndene.

Havfruen er et telekabel der kommer fra USA, og skal afsluttes inde på tele stationen Industrivej i Nr.Nebel.

Telia ved ingeniør Peter Lybeck har anført supplerende i en mail, modtaget den 23. november 2018, om de filer, der er medtaget under afsnittet ”Vilkår for dispensationen”:

” ...

Første PDF viser gravningen i grusvejen orange streg, fra beach Manhole til første Manhole STA2+88 som sættes ved eks. Trace.

Anden PDF viser sætning af 3 st. handhole på eks, trace gul prik STA5+27, STA7+65og STA10+04...”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved høringsbrev, sendt den 20. november 2018, anmodet Naturstyrelsen Blåvandshuk, Miljøstyrelsen, Varde kommune, Teknisk Forvaltning, Danmarks Naturfredningsforening,

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité, Friluftsrådet, Friluftsrådets lokalafdeling, Dansk Ornitologisk Forening, København V, og Dansk Ornitologisk Forening, Varde, om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med svarfrist den 1. december 2018.

Der er ikke ved fristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Varde Kommune har i en mail, sendt den 29. november 2018, anført blandt andet:

»

Det kan oplyses, at Varde Kommune den 8. oktober 2018 har besigtiget de berørte arealer sammen med Peter Lybeck og Keld Sørensen (for Telia) og Niels Christiansen fra Naturstyrelsen.

Det blev aftalt, at kablet skal placeres i den grusbelagte del af vejen, og rabatten med vegetation må ikke berøres af anlægsarbejdet.

Peter Lybeck oplyste, at de små manholes kræver et gravehul på op til 1X3 meter, og at de store kræver et hul på op til 2X6 meter.

Varde Kommune kan anbefales, at der meddeles dispensation til det ansøgte på følgende vilkår i de beskyttede områder:

- Vækstlaget aftages særskilt og pålægges øverst ved retableringen.
- Gravehullerne får maksimalt den ovenfor anførte dimension.
- Midlertidig deponering af det opgravede materiale sker på måtter e.l.
- Gravehullet fyldes straks op efter placering af manhole, og vækstlaget genplaceres omkring manholes.
- Straks efter at kablet er monteret, genplaceres vækstlaget over manholes.
- Overskydende opgravet materiale bortkøres.

Repræsentanterne for Telia oplyste ved besigtigelsen, at de ikke har bemærkninger til de nævnte vilkår.

Flere af de angivne manholes berører arealer, der er omfattet af § 3-beskyttelsen i naturbeskyttelsesloven. Varde Kommune er sindet at meddele dispensation til disse manholes på ovennævnte vilkår.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning eller foreslået fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål.

Det er formålet med fredningen af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab, at arealerne i videst muligt omfang skal bevares i tilstanden på fredningstidspunktet. Der blev derfor i fredningskendelsen fastsat snævre grænser for arealernes benyttelse.

Telia vil nedlægge rørene med tilhørende brønde på parkeringspladsen nedenfor Nymindegab og i arealer, som i forvejen benyttes til færdsel. Naturarealerne omkring tracéet vil ikke blive berørt af anlægsarbejdet.

Anlægsarbejdet vil derfor ikke have nævneværdig betydning for de fredede arealer, såfremt arealerne reetableres efter arbejdets afslutning.

Projektområdet indgår i Natura 2000-område 69, ”Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen”, der udgøres af habitatområde nr. 62 og fuglebeskyttelsesområde nr. 43.

Natura 2000-området består hovedsageligt af en stor lavvandet fjord – Ringkøbing Fjord – der er omgivet af store vådområder Disse vådområder omfatter blandt andet Værneengene og Tipperne, der udgør en halvø i den sydlige del af fjorden. Der er gamle klitter mod vest i det område, hvor anlægsarbejdet skal gennemføres.

Natura 2000-området er et vigtigt yngle- og rasteområde for mange fuglearter, især vandfugle og vadefugle, der yngler i vådområderne.

Den eneste bilag IV-art, som potentielt kan påvirkes af projektet, er markfirben, der lever i klitterne.

Hele Natura 2000-området dækker 27.684 ha.

Gravearbejdet i forbindelse med nedgravningen af rørene m.v. vil være begrænset til arealer, der allerede benyttes til færdsel og vil arealmæssigt være af begrænset omfang i forhold til hele Natura 2000-området.

Det er fredningsnævnets vurdering, at gravearbejdet derfor ikke vil have nogen nævneværdig indflydelse på hverken naturtyperne eller arterne, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området, eller markfirbenet.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Telia dispensation til at gennemføre anlægsarbejdet de vilkår, der fremgår under afsnittet ”Vilkår for dispensationen”.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Fødevareklagenævnet.

Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 5. december 2018

Vagn Kæstbjerg
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Peter Lybeck – peterlybeck@christensen.mail.dk

Keld Sørensen, Telia – keld.sorensen@teliacompagny.com

Naturstyrelsen Blåvandshuk – blh@nst.dk

Miljøstyrelsen, København Ø – mst@mst.dk

Varde kommune, Teknisk Forvaltning - vardekommune@varde.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, Kbh. Ø – dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité v/formand Merete Vigen Hansen - varde@dn.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV - fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling - sydvestjylland@friluftsradet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V - natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Varde - varde@dof.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk
biran@domstol.dk

Kolding, den 12. marts 2019

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-28-2018: Ansøgning om etablering af en underjordisk installationsbrønd og underjordiske føringsrør i forbindelse med ilandføring af et søkabel mv. ca. 1 km vest for Nymindegab.

Fredningsregisteret reg. nr.:01106.00 – Nymindestrømmen

Fredningsregisteret reg. nr.: 07996 - Værnengene

Ansøgningen:

Fredningsnævnet har den 24. august 2018 modtaget en ansøgning fra Niras på vegne America Europe Connect 2 Denmark ApS om dispensation til etablering af et "Havfrue" kabelformet system med tilhørende infrastruktur ved ilandføringspunktet på parkeringspladsen nedenfor Nymindegab omfattende blandt andet en underjordisk installationsbrønd på parkeringspladsen og underjordiske føringsrør fra parkeringspladsen ud i Nordsøen.

Retsgrundlaget:

Anlægsarbejdet går gennem et område, der er omfattet af kendelsen afsagt den 20. september 1947 om "Fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab" samt Naturklagenævnets afgørelse, truffet den 24. juni 2004 om fredning af Værnengene

Fredningerne er status quo fredninger. Det betyder, at der ikke må ske ændringer i de fredede områders naturtilstand på tidspunktet for fredningssagernes rejsning. Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at der ikke må anbringes master, boder, skure eller lignende skæmmende indretninger i fredningsområdet, og at der ikke må foretages terrænændringer.

De arealer, hvorpå anlægsarbejdet skal udføres, indgår i Natura 2000-område 69, "Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen", der udgøres af habitatområde nr. 62 og fuglebeskyttelsesområde nr. 43.

Fredningsnævnet skal derfor, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, tage stilling til, om betingelserne for at dispensere til projektets gennemførelse er opfyldt, og hvorvidt en dispensation til anlægsarbejdet vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser ifølge habitatdirektivet.

Fredningsnævnets sammensætning under behandlingen af sagen:

Projektet, America Europe Connect 2 Denmark ApS ansøger om dispensation til at gennemføre, berører arealer i Ringkøbing-Skjern Kommune, der hører under Fredningsnævnet for Midtjylland, Vestlige del, og Varde Kommune, der hører under Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlige del.

Miljøstyrelsen har i brev af 20. november 2018 meddelt Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlig del, bemyndigelse i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 35, stk. 7, til at behandle sagen.

Fredningsnævnet består derfor under behandlingen af sagen af de ministerudpegede medlemmer af Fredningsnævnet for Midtjylland, Vestlige del, og af Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlig del, samt af de medlemmer, som Ringkøbing-Skjern Kommune og Varde Kommune har udpeget som kommunale medlemmer af nævnene.

Sagen er behandlet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, America Europe Connect 2 Denmark ApS dispensation til at gennemføre anlægsarbejdet på de fredede arealer.

Begrundelsen for afgørelsen fremgår under afsnittet: ”Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse”.

Vilkår for dispensationen:

Der gælder disse vilkår for dispensationen:

1. Vækstlag aftages særskilt og pålægges øverst ved retableringen.
2. Opgravet materialer deponeres midlertidigt på måtter eller lignende.
3. Byggepladsområdets areal må ikke overstige 53 m x 26 m.
4. Udgravningsarealet til installationsbrønden må ikke overstige (b x l x d) 8,4 m x 6,6 m x 2,4 m.
5. Installationsbrøndens areal må ikke overstige (b x l x d) 2 m x 3,6 m x 2,1 m.
6. Dimensionerne for grav for boreingen må ikke overstige 4,6 m x 3 m x 1,8 m.
7. Straks efter arbejdets afslutning, genplaceres vækstlaget.
8. Overskydende materiale, der ikke kan genindbygges, skal deponeres uden for fredningsområdet efter Varde Kommunes anvisninger.
9. Der skal ske fuldstændig retablering af terrænet efter anlægsarbejdets afslutning.

Hvis vilkårene ikke overholdes, falder dispensationen bort.

Sagens baggrund:

Ansøgningen vedrører installationer på land i forbindelse med ilandføring af et søkabel med tilhørende marin infrastruktur til Havfrue-kabelsystemet, der er et undersøisk fiberoptisk system i Atlanterhavet og Nordsøen; det fiberoptiske system skal forbinde USA, Danmark, Irland og Norge.

Ilandføringen af Havfrue-kabelsystemet i Danmark skal ifølge projektet ske ca. 1 km vest for Nymindegab i et hjørne af parkeringspladsen bag klitterne ved Nymindegab Strand. Fra dette punkt etableres ved styret underboring (Horizontal Directionel Drilling) et marint borerør fra parkeringspladsen. Borerøret bliver etableret fra en position tæt på installationsbrønden under klitterne og strandområdet og ca. 530 meter ud i Nordsøen. Det fremgår af ansøgningen, at valget af ilandføringsstedet tæt på en eksisterende infrastruktur betyder, at der alene vil være behov for et mindre anlægsarbejde, og at konsekvensen for det fredede område derfor vil blive minimeret.

Installationer ved ilandføringsstedet:

Projektaktiviteterne i dette område omfatter installation af Havfrue-Kabelsystemet og etablering af infrastruktur på ilandføringsstedet omfattende 1) et underboret borerør under klitterne, 2) en grav for boreindgangen, der måler (b x l x h) 4,6 m x 3,0 m x 1,8 m, 3) en underjordisk installationsbrønd og 4) en kort sektion - 26 meter - underjordisk rørføring, der forbinder underboringen med installationsbrønden.

Den styrede underboring omfatter blandt andet forberedelse og opstilling af borepladsen, etablering af grav til boreindgangen og placering af en slampumpe til opsamling og genanvendelse af boremudder, mobilisering af boreriggen, etablering af et borehul, montering af røsegmenter fra riggen, og boremudderstyring til brug for genindvinding eller bortskaffelse af boremudder.

Underboringen til føringsrøret omfatter på landsiden et tracé på ca. 560 meter, fordelt på 20 meter i Varde Kommune og ca. 540 meter i Ringkøbing-Skjern kommune.

Der skal i forbindelse med arbejdet etableres et byggepladsområde på parkeringspladsen, hvor riggen til den styrede underboring og det tilhørende udstyr skal placeres. Under anlægsarbejdet vil der være opsat en kran på byggepladsen og installeret en midlertidig belysning af arbejdspladsområdet samt opsat skiltning om arbejdet og om adgangen til arbejdsområdet.

Byggepladsområdet måler 53 meter x 26 meter, boreriggens højde er maksimum 3,7 meter og kranhøjden er mellem 6 meter og 15 meter.

I anlægsfasen vil der være behov for ca. 35 parkeringspladser på den eksisterende parkeringsplads.

Installationsbrønden, der er en underjordisk cement konstruktion, måler (b x l x h) 2 m x 3,6 m x 2,1 m. Udgravningsarealet til brønden måler (b x l x h) 8,4 m x 6,6 m x 2,4 m. Installationsbrønden afsluttes med et støbejernsdæksel med en diameter på 91,4 cm. Dækslet vil blive begravet under terrænniveau på parkeringspladsen.

I installationsbrønden sluttes det marine kabel til kablet på den landværtsdel af systemet.

Når anlægsarbejdet er afsluttet, vil arbejdsområdet blive retableret til den oprindelige stand, og ingen komponenter vil være synlige

Relaterede installationer på landsiden af installationsbrønden:

Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlig del, har den 5. december 2018 meddelt Telia dispensation til at etablere en ca. 300 meter lang jordledning langs den eksisterende vejadgang til parkeringspladsen. Denne ledning skal forbinde installationen i installationsbrønden med et føringsrør, der løber under det nedlagte jernbanespor vest for og parallelt med Vesterhavsvej. Denne sag er behandlet særskilt af Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlig del, under sagsnummer FN-SJN-23-2018.

Vurdering af projektet i forhold til Natura 2000 beskyttelsen og bilag IV-arterne:

Niras har foretaget en Natura 2000 væsentlighedsvurdering samt en vurdering af projektets potentielle indvirkning på bilag IV-arterne i området.

Natura 2000-området, der hovedsageligt består af Ringkøbing Fjord, som er omgivet af store vådområder og omfatter blandt andet Værnengene og Tipperne, er et af Danmarks vigtigste yngle- og rasteområder for især vandfugle og vadefugle, der yngler i vådområderne.

Havefruekablets ilandføringspunkt ligger uden for Natura 2000-område nr. 69. Niras vurderer, at ingen af habitaterne på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag vil blive væsentligt påvirket af projektet. Byggepladsområdet er på en eksisterende parkeringsplads inden for Natura 2000-området, og der vil ikke være direkte indvirkning på habitaterne fra de anlægsarbejder og kabelinstallationsaktiviteter, som skal finde sted. Påvirkningen på grund af støv vil være meget begrænset og forventes at være på et niveau, som er inden for den nuværende variation, som opleves på den ubefæstede parkeringsplads og adgangsvejen hertil.

Niras anfører endvidere, at de fleste af de beskyttede arter, som er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området anvender levesteder langt fra byggepladsområdet og vil ikke blive påvirket af projektet.

Niras har derfor konkluderet, at projektet med stor sandsynlighed ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af udpegede levesteder eller arter i Natura 2000-området alene eller i kombination med andre planer eller projekter. En fuld Natura 2000-konsekvensvurdering er derfor ikke påkrævet.

Niras anfører om bilag IV-arterne - marsvin og andre hvalarter - at projektet vurderes ikke at ville påvirke arternes naturlige udbredelse eller beskadige deres yngle- og rasteområder. Hvis der forekommer en utilsigtet ”frac out” af boremudder i de beskyttede klitter, vil det påvirkede område være meget begrænset, og boremudderet er ugiftigt og biologisk nedbrydeligt. Bilag IV-arten markfirben vil ikke blive påvirket, da firbenet kan benytte andre egnede steder i nærheden.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved høringsbrev, sendt 17. december 2018, anmodet Naturstyrelsen Blåvandshuk, Miljøstyrelsen, Varde kommune, Teknisk Forvaltning, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomiteer i Ringkøbing-Skjern kommune og Varde kommune, Friluftsrådet, Friluftsrådets lokalafdelinger, Dansk Ornitologisk Forening, København V, og Dansk

Ornitologisk Forening, Varde, og Ringkøbing-Skjern, om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med svarfrist den 14. januar 2019

Der er ikke ved fristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning eller foreslået fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål.

Det er formålet med fredningerne af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab og af Værnengene, at arealerne i videst muligt omfang skal bevares i tilstanden på de tidspunkter, hvor fredningssagerne blev rejst. Der blev derfor i fredningskendelserne sat snævre grænser for arealernes benyttelse.

America Europe Connect 2 Denmark ApS vil nedlægge rørene med tilhørende brønde mellem Nord-søen og parkeringspladsen nedenfor Nymindegab samt etablere en installationsbrønd på parkeringspladsen. Naturarealerne omkring tracéet vil ikke blive berørt af anlægsarbejdet.

Anlægsarbejdet vil derfor ikke have nævneværdig betydning for de fredede arealer, såfremt arealerne retableres efter arbejdets afslutning.

Projektområdet indgår i Natura 2000-område 69, ”Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen”, der udgøres af habitatområde nr. 62 og fuglebeskyttelsesområde nr. 43.

Natura 2000-området består hovedsageligt af en stor lavvandet fjord - Ringkøbing Fjord - der er omgivet af store vådområder Disse vådområder omfatter blandt andet Værnengene og Tipperne, der udgør en halvø i den sydlige del af fjorden. Der er gamle klitter mod vest i det område, hvor anlægsarbejdet skal gennemføres.

Natura 2000-området er et vigtigt yngle- og rasteområde for mange fuglearter, især vandfugle og vadefugle, der yngler i vådområderne.

Den eneste bilag IV-art, som potentielt kan påvirkes af projektet, er markfirben, der lever i klitterne.

Hele Natura 2000-området dækker 27.684 ha.

Gravearbejdet og etableringen af installationsbrønden m.v. vil arealmæssigt være af begrænset omfang i forhold til hele Natura 2000-området.

Det er fredningsnævnets vurdering, at gravearbejdet derfor ikke vil have nogen nævneværdig indflydelse på hverken naturtyperne eller arterne, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området, eller bilag IV-arterne.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, America Europe Connect 2 Denmark ApS dispensation til at gennemføre anlægsarbejdet på de vilkår, der fremgår under afsnittet ”Vilkår for dispensationen”.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Fødevarerklagenævnet.

Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 12. marts 2019

Vagn Kæstbjerg
formand

Denne afgørelse er sendt til:

America Europe Connect 2 Denmark ApS – legal@aquacomms.com

Roy Carryer - roy.carryer@gmail.com

Naturstyrelsen Blåvandshuk – blh@nst.dk

Miljøstyrelsen, København Ø – mst@mst.dk

Varde kommune, Teknisk Forvaltning - vardekommune@varde.dk

Ringkøbing-Skjern Kommune, Teknisk Forvaltning – post@rksk.dk

Ringkøbing- Skjern Kommune, Land, By og Kultur – land.by.kultur@rksk.dk

Keld Sørensen, Telia – keld.sorensen@teliacompagny.com

Peter Lybeck – peterlybeck@christensen.mail.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, Kbh. Ø – dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalafdeling v/formand Merete Vigen Hansen - varde@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings Lokalafdeling i Ringkøbing-Skjern Kommune – Ringkoebing-skjern@dn.dk
Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV - fr@friluftstraadet.dk
Friluftsrådets Sydvestjylland – sydvestjylland@friluftstraadet.dk
Friluftsrådet Midtvestjylland – midtvestjylland@friluftstraadet.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V - DOF@DOF.DK
Dansk Ornitologisk Forening i Sydvestjylland – kontakt@dofstor.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Varde - varde@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening i Vestjylland – lholmh@gmail.com

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL

KOLDING ÅPARK 11, 6000 KOLDING – MAIL: sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-31-2019: Ansøgning fra Aqua Comms – datterselskab af North Sea Connect Denmark ApS - om ilandføring af et søkabel fra Nordsøen til parkeringspladsen ved Gammelgab, etablering af et Beach manhole og en midlertidig arbejdsplads på parkeringspladsen ved Gammelgab.

Fredningsregisterets nummer: 0110600 – Nymindestrømmen

Ansøgningen

Fredningsnævnet har den 7. juni 2019 modtaget en ansøgning fra Rambøll A/S, København, på vegne Aqua Comms, datterselskab af North Sea Connect Denmark ApS, om dispensation til at foretage en styret underboring for etablering af et datakabel tracé fra parkeringspladsen ved Gammelgab under klitterne og ud i Nordsøen til en vanddybde på ca. 5 meter – ca. 850 meter ude i Nordsøen - etablering af et "Beach manhole" (forkortet BMH) og en interimsarbejdsplads på parkeringspladsen.

Retsgrundlaget

Anlægsarbejdet berører et område, der er omfattet af kendelse, afsagt den 20. september 1947 om "Fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab".

Fredningen er status quo fredning. Det betyder, at der ikke må ske ændringer i de fredede områders naturtilstand på tidspunktet for fredningssagens rejsning. Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at der ikke må anbringes master, boder, skure eller lignende skæmmende indretninger i fredningsområdet, og at der ikke må foretages terrænændringer.

De arealer, hvorpå anlægsarbejdet skal udføres, indgår i Natura 2000-område 69, "Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen", der udgøres af habitatområde nr. 62 og fuglebeskyttelsesområde nr. 43.

Fredningsnævnet skal derfor, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, tage stilling til, om betingelserne for at dispensere til projekternes gennemførelse er opfyldt, og hvorvidt en dispensation til gennemførelsen af anlægsarbejderne vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser ifølge habitatdirektivet.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets afgørelse

Denne afgørelse er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningsnævnet meddeler Aqua Comms, datterselskab af North Sea Connect Denmark ApS, dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, til at gennemføre anlægsarbejderne.

Begrundelsen for afgørelsen fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets begrundelse”.

Vilkår for dispensationen

Der gælder disse vilkår for dispensationen:

1. Udformningen og etableringen af anlægget skal ske i overensstemmelse med oplysningerne i ansøgningen.
2. Der må ikke uden fredningsnævnets tilladelse foretages udvidelser eller ændringer af anlægget eller anlægsmetoderne.
3. Vækstlaget aftages særskilt og pålægges øverst ved reetableringen.
4. Opgravede materialer deponeres midlertidigt på måtter eller lignende.
5. Byggepladsområdets arealer må ikke overstige 55 x 45 m.
6. Størrelsen på det Beach manhole, som skal etableres på parkeringspladsen, må ikke overstige 3,4 x 2,4 meter.
7. Der skal udarbejdes en handlingsplan til øjeblikkelig gennemførelse af reetablering efter et eventuelt frac-out.
8. Efter anlægsarbejdernes afslutning genplaceres vækstlaget.
9. Overskydende materiale, der ikke kan genindbygges, skal deponeres uden for fredningsområderne efter Varde Kommunes anvisninger.
10. Der skal ske fuldstændig reetablering af terrænet efter anlægsarbejdernes afslutning.
11. Anlæggets ejer forpligter sig til at vedligeholde anlægget i god og forsvarlig stand.
12. Tilladelsen til at etablere anlægget og det opførte anlæg må ikke uden tilladelse fra fredningsnævnet overdrages til andre.
13. Anlægget eller dele heraf kan af fredningsnævnet kræves fjernet ved tilsynsmyndighedens foranstaltning for anlægsejerens regning, såfremt:
  - anlægget ikke længere anvendes som ansøgt.
  - anlægget ikke vedligeholdes eller det ødelægges og ikke straks genetableres, eller
  - vilkår for tilladelsen ikke opfyldes eller overholdes.

Hvis vilkårene ikke overholdes, bortfalder dispensationen.

Sagens baggrund:

Ansøgningen vedrører installationer på land i forbindelse med ilandføring af kabler med tilhørende marin infrastruktur til Havhingst-kabelsystemet, der et undersøisk fiberoptisk system, der skal forbinde UK, Irland, EU og Danmark.

Ilandføringen af kablerne skal ske ved Gammelgab. Der etableres ved styrede underboringer et marint borerør fra parkeringspladsen ved Gammelgab til ilandføringsstedet.

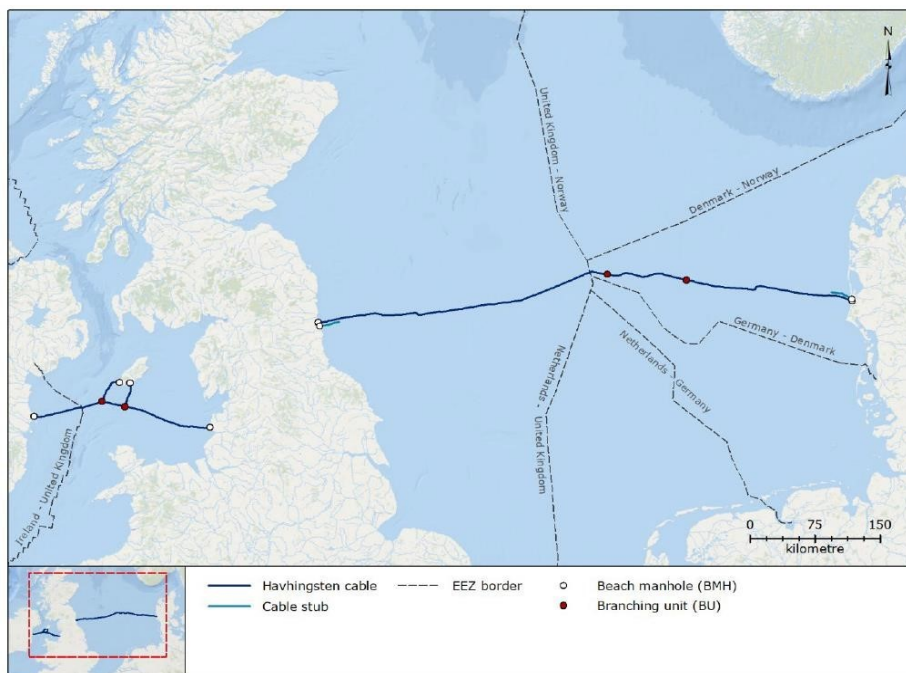
Rambøll har anført i ansøgningen – i dansk oversættelse:

”På vegne af Aqua Comms. (gennem sit danske datterselskab North Sea Connect Denmark Aps) ansøger Rambøll hermed om dispensation fra fredningsdeklarationen for Nymindestrøm af den 20. september 1947 (Bilag 1), til udførelse af:

- Styret underboring for etablering af datakabel tracé, fra parke-ringspladsen ”Gammelgab” under klitter/strand til omkring 5 - 6m vanddybde ud i Vesterhavet. Efter udførelse vil der ikke forekomme synlige tegn fra aktiviteten i området.
- Af et såkaldt ”Beach manhole” (BMH) som er en betonstruktur med areal på 3,4 x 2,4 m under terræn på parkeringspladsen ”Gammelgab”, hvor overgang/sammenkobling mellem hav- og jordkablet installeres. Efter etablering vil anlæg ikke være synligt.
- Etablering af jordforbindelse med jordspyd (elektrode) til omkring 5 m dybde 10-30 m fra BMH. Efter etablering vil anlæg ikke være synligt.

De planlagte arbejder udgør del af projektet ”Havhingsten” som er et planlagt datakabel mellem Danmark og England. Tilladelse til nedlægning af det oversøiske fiberkabel i dansk farvand med ilandføring af hovedkablet ved parkeringspladsen Houstrup Strand, samt nedlægning af ”kabelstump” i dansk territorialfarvand og ind til parkeringspladsen Gammelgab er modtaget fra Kystdirektoratet j.nr. 19/01026-23: ”Tilladelse til Havhingsten – fiberkabel fra den jyske vestkyst til England”, dateret den 8. juli 2019.07.11 ... Tilladelsen for etablering og drift af datakablet er givet under forudsætning af at øvrige tilladelser er indhentet.

På Figur 1-1 er ruten for datakablet mellem England og Danmark vist, og Figur 1-2 viser projektområdet med det fredede område Nymindestrøm hvor ilandføringen af kabelstykket for Havhingsten er planlagt på vestkysten.

Figur 1-1 Ruteføring for data-kablet Havhingsten, samt for "kabelstump".

Figur 1-2 Fredede områder i nærhed til projektområdet for ilandføringerne for Havhingsten. Den nordlige ilandføring for "kabelstumpen" er beliggende på parkeringsplads Gammelgab indenfor det fredede område Nymindestrøm.

Fredningsdeklarationen for Nymindestrøm

Det fredede område Nymindestrøm fremgår af Figur 1-2 og er beliggende på ejendommen matr. Nr. 156 eh Bjerregaard, Lønne, se Figur 2-1. Fredningsdeklarationen af 20. september 1947 indeholder

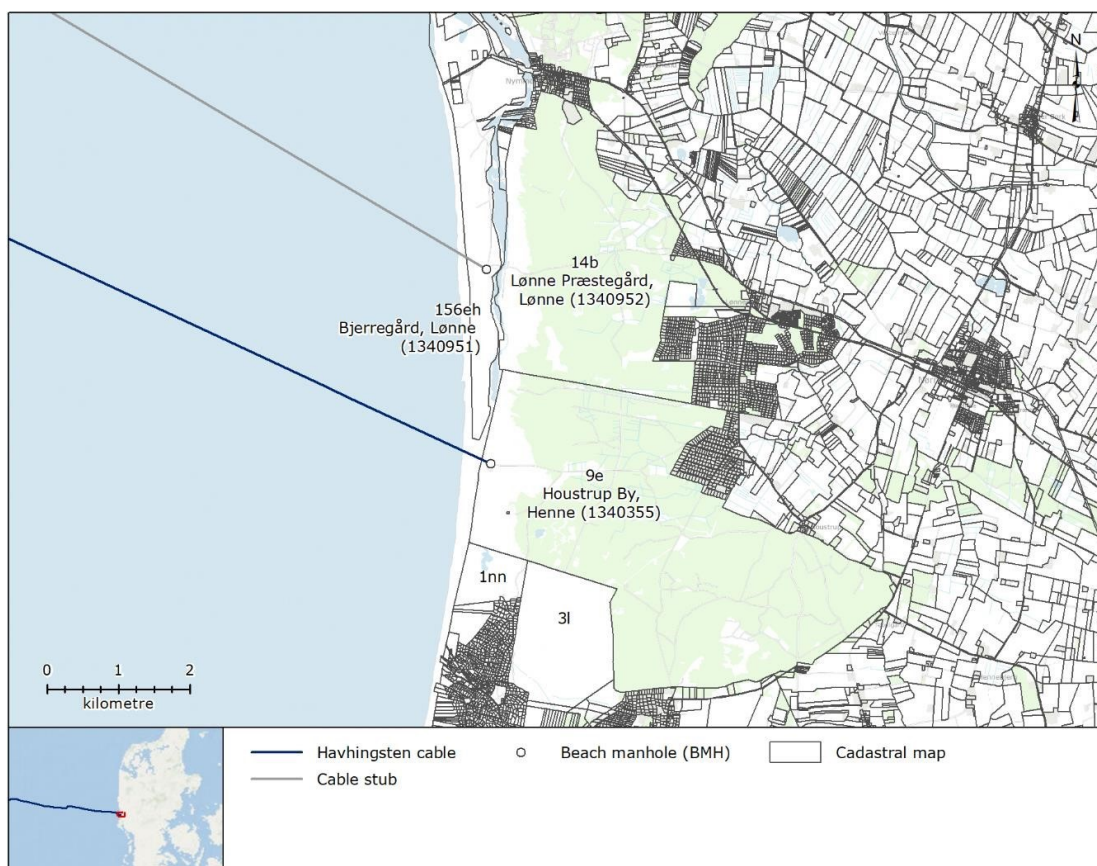
retningslinjer for området som anføres at have stor videnskabelig betydning, samt landskabelige værdi, ligesom områdets store rekreative værdi, (der skal sikres ”adgang til publikums færdsel i området”), anføres.

I fredningsdeklarationen er således anført, at området:

”skal henligge i sin nuværende tilstand og må ikke bebygges eller yderligere beplantes udover den til klitdæmpning nødvendige beplantning med hjelme. Anbringelse af master, boder, skure, beboelsesvogne, badehuse eller andre indretninger, der kan virke skæmmende, må kun ske med fredningsnævnets tilladelse. Den nævnte del af søterritoriet må ikke forurenes med yderligere tilførsel af spildevand. Vandstanden må ikke sænkes. Der skal være fri adgang for færdsel til fods på de fredede arealer ad de af klitvæsenet udlagte veje of stier of teltslagning kan finde sted efter de af klitvæsenet fastsatte regler.

Videnskabsmænd skal have ubegrænset adgang til at færdes på og foretage videnskabelige undersøgelser på hele det fredede område.

Det fredede område skal skånes af alle og henkastning af affald, papir, konservesdåser, flasker og lignende er forbudt”.

Figur 2-1 Matrikel kort.

Ansøgt projekt

Arbejderne (arbejder over terræn) i forbindelse med etableringen af havledningen Havhingsten vil indenfor det fredede område Nymindestrøm, udelukkende blive foretaget indenfor parkeringsplads Gammelgab, se Figur 3-1 og Figur 3-2.

Figur 3-1 Gammelgab strand parkeringsplads hvor anlægsarbejderne (underboring under klitter til havet, etablering af BMH og jordspyd) i forbindelse med kabelstykket (fra grænsen mellem dansk territorial- og international farvand og op til parkeringspladsen Gammelgab), er planlagt at foregå.

De planlagte anlægsaktiviteter på parkeringspladsen Gammelgab vil som anført i indledningen omfatte:

- Udførelse af styret underboring ud til havet til omkring 5 – 6 m vanddybde.
- Etablering af underjordisk betonkonstruktion ("beach manhole" (BMH)).
- Etablering af underjordisk jordspyd.

Figur 3-2 Projektområdet indenfor parkeringspladsen Gammelgab indenfor det fredede område Nymindestøm. Adgangsvej til P-pladsen ses til højre, mens ”sti” for gæster til havet over klitterne ses til venstre på figuren.

Anlægsarbejderne er planlagt udført indenfor indhegnet område som vist på Figur 3-2 på en sådan måde at offentligheden vil have adgang til dele af parkeringspladsen, samt til stier over klitter til havet under hele perioden hvor anlægsarbejder er påtænkt at foregå.

Figur 3-3 Parkeringspladsen Gammelgab med udsyn mod klitterne ned mod stranden.

På Figur 3-3 er foto 's af parkeringspladsen Gammelgab, med udsyn til klitterne ned mod stranden/havet taget i maj 2019.

Nedenfor er foretaget en beskrivelse af hvilke aktiviteter der udføres under anlæg og drift af projektet for kabelstykket med ilandføring ved Gammelgab.

Anlægsfase

Anlægsfasen for udførelse af de tre tidligere nævnte aktiviteter på Gammelgab strand par-keringsplads og hermed indenfor det fredede område Nystrømmen er forventet at tage i alt omkring 9 - 11 uger, og indenfor perioden august – december 2019 /1, 2/.

Arbejdsområdet som er vist på Figur 3-2 vil blive indhegnet med adgang forbudt for offentlighed. De planlagte arbejder vil blive udført i tidsrummet mellem kl. 06.00 – 19.00 (mandag – torsdag), og mellem 06.00-15.00 (fredag).

Udførelse af underboring

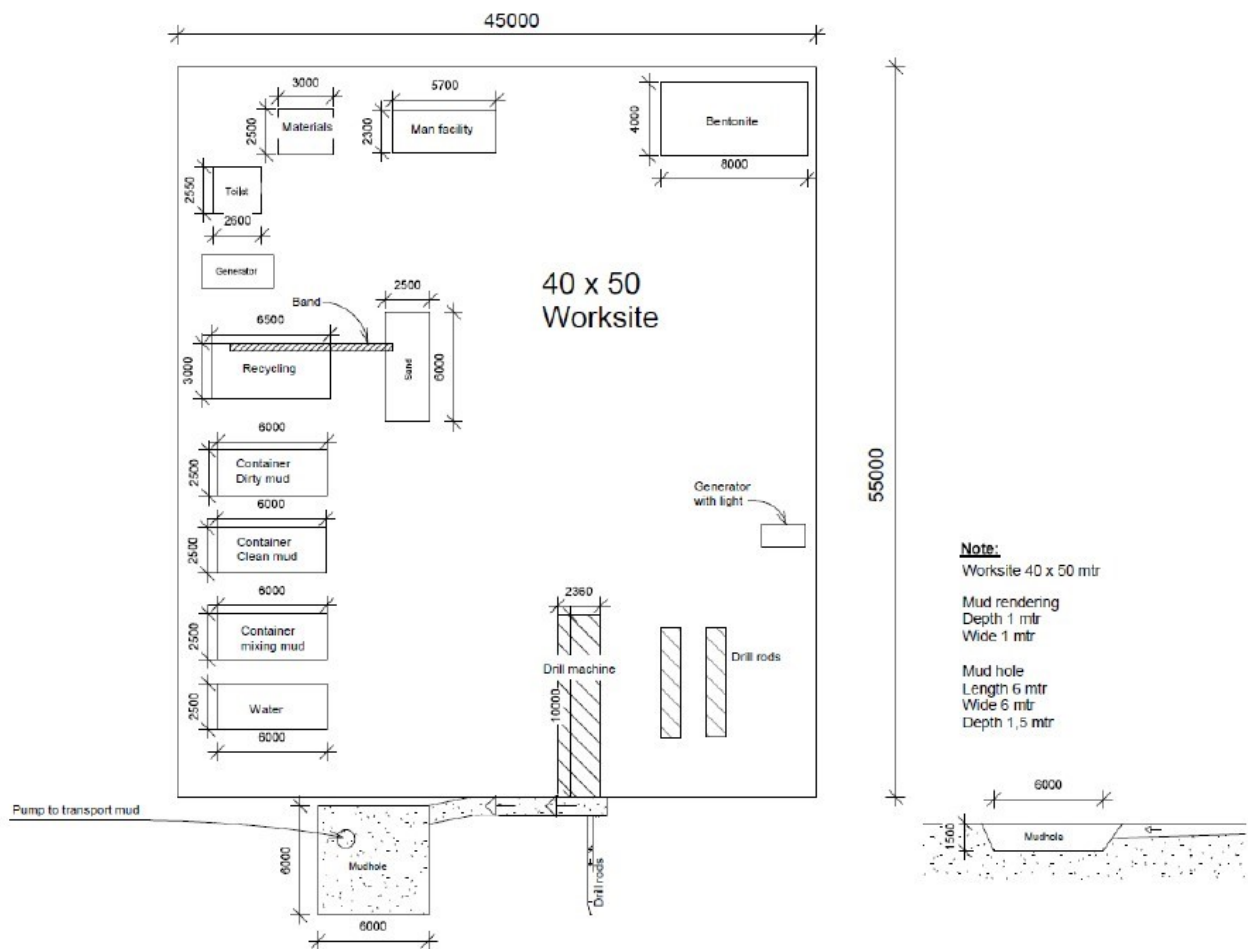
Førend underboringen kan påbegyndes vil der blive udført geotekniske undersøgelser for strækningen fra område hvor underboring planlægges opstartet og ud til område hvor underboring planlægges at afslutte på 5 – 6 meters vanddybde.

Udførelsen af underboring fra parkeringspladsen Gammelgab og ud til omkring 5 - 6 meter vanddybde (strækning på ca. 800 m) på havet har det formål, at datakablet kan blive trukket via den anlagte underjordiske rørføring (100 mm indre diameter), fra kabeludlægnings fartøjet på havet og ind til ”beach manhole” (BMH) kammeret uden at dette kræver fysiske forstyrrelser/arbejder nær kysten <800 m fra land, samt indenfor/på, strand og klitområdet.

...

Som boremudder vil der blive anvendt bentonit og vand. Såfremt jordbundsforholdene viser at der er behov for stabilisering af boringen under borearbejdet vil der blive tilsat mindre mængde af polymere additiver til boremudderet.

...

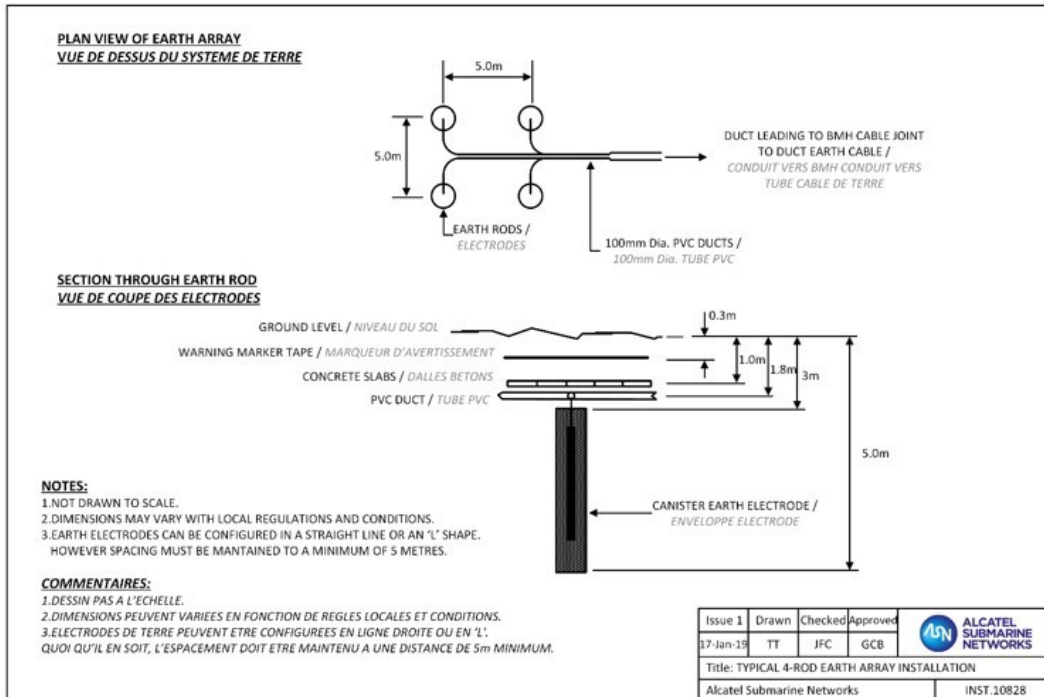
Figur 3-4 Skitse som viser størrelse af arbejdsplads samt oplag og arbejdsområde.

Udførelse af beach manhole (BMH)

Et beach manhole (BMH) er et underjordisk kammer, der er nødvendigt til vedligeholdelse af kablet. BMH er overgangen mellem det undersøiske kabel og jordkablet. BMH vil blive bygget forud for kabellandingsoperationen lige efter at den underjordiske boring er udført. Størrelsen af BMH vil være 3,4 x 2,4 m (8,2 m²) og vil blive konstrueret under parkeringspladsens overflade. BMH-konstruktionens placering på parkeringspladsen fremgår af Figur 3-2. BMH taget vil være af forstærket styrke for at kunne understøtte vægten af biler / busser på området således at areal-anvendelsen opretholdes. MBH taget vil være min 0,3 m under terræn og dækkes med samme komprimerede grus som brugt i det øvrige parkeringsområde. Det forventes, at støbning og færdiggørelse af BMH-konstruktionen vil tage omkring 1-2 uger.

Etablering af jordspyd

Der vil blive etableret el-forbindelse til jord via elektrode jordspyd som anlægges under terræn som angivet på Figur 3-5. Jordspyddene er omkring 2 m lange med diameter på 0,12 m (vægt 30 kg) og består af en silikone jern kerne omgivet af kulstof granulat som er indkapslet i en metalbeholder. I alt installeres 4, 8, eller 12 af disse jordspyd med afstand på ca. 5 m til hinanden. Som angivet på eksemplet på Figur 3-5 vil installationen af jordspyd ske ned til omkring 5 m dybde....

Figur 3-5 Eksempel på jord spyd.

Installation af jordspyd mv. vil have en varighed på op til 3 dage.

Ved eventuel senere idriftsættelse af det udbyggede kabelstykke vil der ikke være nogen negative påvirkninger i relation til det tilsluttede jordsystem mht. lokal opvarmning eller udtørring, fordi strømmen er så lav, ligesom der ikke vil være nogen form for risiko for mennesker.

Driftsfase

Det stykke kabel som vil blive etableret fra den danske grænse mellem territorialfarvand og international (EEZ) farvand 12 sømil fra land og op til den underjordiske BMH-konstruktion på Gammelgab strand parkeringsplads vil efter anlægsfasen ikke være i drift førend eventuel ansøgning/tilladelse til ibrugtagning af kabelstykket sættes i værk.

Kabelstykket med anlæg vil være underjordisk og således vil der ikke være synlige konstruktioner mv. over terræn indenfor det fredede område Nymindestrøm.

Påvirkninger i relation til fredningsdeklarationen

Under anlæg

For anlægsfasen som er vurderet at have en varighed på i alt omkring 9-11 uger, vil der foretages indhegning af arbejdsområdet (ca. 2.100 m²), som etableres på Gammelgab strand parkeringsplads, og som vil være lukket for offentlig adgang.

Der vil ikke ske påvirkning i forhold til "før" tilstand med hensyn til adgang til strand klitter og øvrige offentlige veje/stier i anlægsperioden. Påvirkningen fra anlægsaktiviteterne vil begrænse sig

til at der vil være færre parkeringspladser til rådighed så længe arbejdspladsen opretholdes. På grund af de mange turister om sommeren skal parkeringspladsen være til rådighed til regelmæssig brug i sommerperioden. Anlægsarbejdet på Gammelgab strand parkeringsplads vil formentlig først ske i oktober – november 2019, efter endt anlægsarbejde ved ilandføringsområdet på Houstrup strand parkeringsplads, og vil derfor ske uden for den travle sommerperiode. Under anlæg kan der desuden i umiddelbar nærhed til arbejdspladsen forekomme støj udover hvad er normalt ved parkeringspladsen.

Indenfor arbejdsområdet vil der være oplag af materialer, maskiner, mandskabsbygning, ligesom der vil være transport af lastbiler med materialer mv på vejen Houstrup Strandvej til og fra arbejdspladsen. Eventuelle skader på vejene vil blive repareret efter endt anlægsarbejde. Indenfor arbejdsområderne på arbejdspladsen vil der blive foretaget styret underboring, anlagt bassin for boremudder, anlæg af BMHkonstruktion, og etableret jordspyd under terræn. Efter afslutning af anlægsarbejderne vil al affald blive bortskaffet i overensstemmelse med gældende regler, ligesom al anlægsudstyr og byggematerialer vil blive fjernet. Arealerne anvendt til arbejdsplads, retableres som parkeringsareal.

I miljø-screeningen for Havhingsten foretaget af Rambøll ... er der vurderet at der er en meget lille risiko for, at der kan ske en optrængning af boremudder ("frac outs") under udførelsen af underboringen. En "frac out" er en utilsigtet udledning af boremudder eller vand fra den underjordiske boring til overfladen under boringen, normalt gennem revner i jordlag. Boremudder består af bentonit ler, som er et biologisk nedbrydeligt og ikke-giftigt stof. Såfremt det mod forventning bliver nødvendigt, vil der udover bentonit blive tilsat en mindre mængde polymere additiver til boremudderet til stabilisering af boringen. En "frac out" i klitterne ville være en kortsigtet begivenhed, og det berørte område ville være begrænset til det område, der er fysisk påvirket af bore-mudder / sprækker i jordlaget. I tilfælde af "frac out" vil der i overensstemmelse med overvågnings- og handlingsplaner for utilsigtet spild blive iværksat oprydning for området således at eventuelle påvirkninger minimeres. Risikoen for "frac out" er lav og er blevet formindsket af en boring-mål-dybde på 16-22 m under strandoverfladen.

Under anlægsfasen vil der ellers ikke forekomme direkte påvirkninger af områderne/naturforholdene udenfor parkeringsområdet, ligesom indirekte påvirkninger i form af emission af støv/partikler, forurenende stoffer, støj og lys, ikke vurderes at kunne have nogen påvirkning på det fredede områdes videnskabelige, landskabelige og rekreative værdier.

Idet arbejdsområdet retableres til tilstand svarende til før start af arbejderne for Havhingsten vurderes påvirkninger for anlægsperioden at være yderst begrænsede.

Under drift

Der vil ikke være nogen visuelle påvirkninger når anlægsfasen er afsluttet og anlægget er i drift.

Under terræn vil BMH-konstruktionen, jordspyd og datakablet fra BMH og ud i havet ikke resultere i målelige påvirkninger udover at anlæggene rent fysisk eksisterer.

Påvirkninger af Natura 2000 område N69

Væsentlighedsvurderingen i relation til vurdering af eventuel påvirkning af Natura område N69 som er beliggende indenfor projektområdet for Havhingsten indenfor det fredede område Nymindestrøm er udført i selve ansøgningen for Havhingsten som sendt til Kystdirektoratet: "Ansøgning om tilladelse til anlæg på søterritoriet. 9. april 2019"...

I tilladelsen fra Kystdirektoratet til etablering af Havhingsten har Miljøstyrelsen som hørings-berettiget part udtalt at: "Miljøstyrelsen finder redegørelsen for påvirkninger på Natura 2000-områder og bilag IVarter tilfredsstillende, og har ingen bemærkninger til de vurderinger, som er udarbejdet i rapporten, for så vidt angår habitatdirektivet" /3/.

Nedenfor er der en opsummering af resultaterne fra væsentlighedsvurderingen jævnfør ref. /1, 2/. På Figur 4-1 er angivelse af Natura 2000 områder som er beliggende indenfor og i nærhed til det fredede område Nymindestrøm. Natura 2000 område N69 udgøres af udpegede habitater og arter i henhold til habitatdirektivet, samt udpegede fugle i henhold til fugledirektivet, se Tabel 4-1. Det nærmeste Natura 2000 områder udenfor projektområdet for ilandføringen for kabelstykket ved Gammelgab er N83 som er beliggende omkring 3 km, fra ilandføringspunktet.

Figur 4-1 Handføring for kabelstykket er beliggende indenfor Natura 2000 område N-69 som udgøres af Habitatområde (SAC) nr. 62 og Fuglebeskyttelsesområde (SPA) nr. 43.

Tabel 4-1 Natura 2000 område N69.

Natura 2000 område	SPA, SAC	Udpegede habitater og arter
		() = Natura 2000 kode
N69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrommen	Habitatområde (SAC) 62	Strandeng (1330), Forklit (2110), Hvid klit (2120), Grå/grøn klit (2130), Klithede (2140), Havtornklit (2160), Grårisklit (2170), Klitlavning (2190), Våd hede (4010), Surt overdrev (6230), Tidvis våd eng (6410), Riggær (7230). Havlampret (1095), Flodlampret (1099), Stavsild (1103), Majsild (1102), Laks (1106), Odder (1355), Vandranke (1831).

Fuglebeskyttelsesområde (SPA) 43 Mosehornslugle (Y), Splitterne (Y), Havterne (Y), Fjordterne (Y), Brushane (Y), Plettet rørvagtel (Y), Rørhøg (Y), Skestork (Y), Rørdrum (Y)

Pibesvane (T), Gragås (T), Gravand (T), Spidsand (T), Stor skallesluger (T), Blå kærhøg (T), Sangsvane (T), Bramgås (T), Pibeand (T), Skeand (T), Havørn (T), Fiskeørn (T), Knopsavne (T), Kortnæbbet gås (T), Mørkbuget knortegås (T), Krikand (T), Hvinand (T), Vandrefalk (T), Poneransfugl (T), Blishøne (T), Hjejle (T), Lille kobbersneppe (T)

N83
Blåbjerg Egekrat,
Lyngbos Hede og
Hennegårds Klitter

Habitatområde (SAC) 72

Klyde (Y/T), Almindelig ryle (Y/T)
Forklit (2110), Hvid klit (2120), Grå/grøn klit (2130), Klithede (2140), Havtornklit (2160), Grårisklit (2170), Skovklit (2180), Klitlavning (2190), Kystklitter med enebær (2250), Søbred med småurter (3130) Tørvelavning (7150), Riggær (7230).

Y: Ynglefugl. T: Trækfugl.

Bilag IV arter jævnfør Habitatdirektivet

Af arter som er opført i Bilag IV i habitatdirektivet, og som er beskyttede både indenfor og udenfor Natura 2000 områder, findes følgende arter indenfor/i nærhed til projektområdet:

- Marsvin som forekommer i havet.
- På land findes forekomst af Markfiben.

Vurdering af potentielle påvirkninger

Anlægsaktiviteter som kan resultere i påvirkninger på Natura 2000 områder (habitater og arter) og Bilag IV arter kan forekomme i forbindelse med følgende aktiviteter som udføres på parkeringspladsen Gammelgab, samt hvor underboringen gennemtrænger havbunden, og hvor nedlægning af data-kablet fortsætter til havs:

- Forøget turbiditet på grund af arbejder på/i havbunden.
- Fysisk forstyrrelse og støj (luftbåren og undervandsstøj) fra anlægsarbejder.
- Emission af partikler og forurenende stoffer fra kompressorer, trafik mv.

Havet

I området hvor underboringer på 5-6 meters dybde gennemtrænger havbunden, og hvor udlægning af data-kabel til havs, herunder nedgravning af kablet i havbunden, vil der forekomme mindre og kortvarig forstyrrelser. Nedgravning af kablet i havbunden vil resultere i mindre spild af suspenderet materiale til vandfasen som vil resultere i kortvarig forøgelse af turbiditeten hvor nedgravningen foregår. Påvirkning med en øgning af turbiditeten vil være lokal, og af kort varighed.

Potentielle påvirkninger udpegede havfugle for Natura 2000 område N69, samt af Bilag IV arten marsvin er vurderet at blive ubetydelige idet:

- Varigheden for påvirkning fra fysisk forstyrrelse vil for ethvert givet område være meget kortvarig (timer/dage).
- Påvirkning fra sediment spild vil som nævnt være lokal (mindre end 1 km fra aktiviteten) og kortvarig. Desuden vil sedimentspild som resulterer i forøget turbiditet være begrænset til havvandet nær havbunden.
- Der vurderes ikke at ske nogen forøgelse i niveauet for undervandsstøj for projektområdet, udover normalt forekommende støjniveau fra skibe/sejlads i området.

På land

Der findes jævnfør Tabel 4-1 9(11) udpegede ynglefugle indenfor Natura 2000 område N69. Egnede ynglelokaliteter for disse fugle inden for Natura 2000 området findes mere end 5 km fra anlægsområdet ved Gammelgab parkeringsplads. Tilsvarende er der ikke lokaliseret individer af den udpegede odder for området nær parkeringspladsen.

Al trafik til og fra arbejdspladsen på parkeringspladsen Gammelgab strand vil foregå ad eksisterende veje. Idet kablet vil blive etableret via underjordisk boring ud til havet, vil der ikke forekomme direkte påvirkninger af miljøet (habitater, arter) udenfor parkeringspladsen. Idet der ikke forekommer udpegede habitater, levesteder/regelmæssig forekomst for/af udpegede arter eller Bilag IV arten markfirben indenfor parkeringsområdet vurderes påvirkninger indenfor parkeringsområdet at blive ubetydelige.

Under parkeringsområdet kan der forekomme følgende indirekte påvirkninger:

- Støj, lys og fysiske forstyrrelser fra anlægsarbejderne
- Emission af partikler og forurenende stoffer.

Under anlægsfasen er det vurderet at det højste støjniveau vil forekomme i fbm underboring. Matematisk modellering af støjniveauet ved tilsvarende underboring umiddelbart nord for projektområdet for projektet Havfruen med ilandføring ved Nymindegab viste et støjniveau på 40 dB omkring 500

m fra støjilden. På baggrund af resultaterne fra modelleringen er det vurderet at ikke vil forekomme påvirkninger på udpegede dyr, herunder fugle mens underboringen udføres (varighed på 4 – 6 uger). Støj under etablering af BMH, ved indtrækning af data-kablet fra vand-siden til BMH, og ved nedboring af jordspyd vurderes ikke at resultere i påvirkninger på udpegede dyr/fugle.

Fysiske forstyrrelser fra lys og andre aktiviteter fra anlægsarbejderne vurderes ikke at resultere i nævneværdige påvirkninger udenfor parkeringsområdet.

Emission af drivhusgasser (kuldioxid (CO₂) og forurenende stoffer, herunder svovldioxid (SO₂), kvælstofoxider (NO_x) og flygtige kulbrinter (HC) fra forbrændingen af brændstof i forbindelse med anlægsarbejderne, vurderes ikke at kunne resultere i påvirkninger på udpegede/beskyttede habitater, dyr, herunder fugle. Den totale mængde af stoffer som bliver emitteret fra forbrændingen, er ikke blevet beregnet, men vurderes generelt på grund af den relative korte varighed for arbejderne, og på grund af det relativt begrænsede omfang af anlægsarbejder ikke at udgøre noget problem. Emissioner vurderes således samlet set ikke at medføre betydelige påvirkninger på Natura 2000 området N69.

Emission af støv fra trafik og øvrige anlægsarbejder vil i større eller mindre grad afhænge af vejrforholdene. Støvemission vurderes generelt at være begrænset, men kan minimeres ved vanding af arbejdsområder og køreveje om nødvendigt, samt ved håndtering af materialer (bentonit, cement, sand, grus mv) hensigtsmæssigt. Påvirkninger med støv udenfor arbejdspladsen anses for ubetydelige og vil ikke medføre påvirkninger på Natura 2000 området N69.

Som tidligere beskrevet i afsnit 4.1, er der en lille risiko for at der sker udslip/optrængning af bo-remudder (bentonit)/vand i klit-strandområdet fra den underjordiske boring, et såkaldt ”frac out”, indenfor Natura 2000 området N69. Hvis der mod forventning sker en ”frac out”, vil der i overensstemmelse med overvågnings- og handlingsplaner for utilsigtet spild blive iværksat oprydning for området således at eventuelle påvirkninger minimeres.

Efter afslutning af anlægsarbejderne vil al affald blive bortskaffet i overensstemmelse med gældende regler, ligesom al anlægsudstyr og byggematerialer vil blive fjernet. Parkeringspladsen og evt. skader på tilkørselsveje forårsaget af anlægskøretøjer vil blive retableret og bringes i samme stand som før anlægsarbejderne blev opstartet. Således vil der ikke forekomme synlige tegn fra anlæg eller drift af kabelstykket for Havhingsten.

Således er påvirkningen af Natura 2000 området N69 (udpegede habitater og arter) samt Bilag IV arter fra anlægsaktiviteter og driften af kabelstykket for Havhingsten vurderet at blive ubetydelige.”

Varde Kommune har vurderet projektets betydning for de naturtyper og arter, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området:

Varde Kommune har oplyst i en mail, modtaget den 24. juli 2019, blandt andet:

”...

Som det fremgår af nedenstående, har fredningsnævnet den 8. juli 2019 anmodet Rambøll om at fremskaffe en vurdering fra Varde Kommune af projektet ”Havhingsten” i forhold til Natura 2000 beskyttelsen af de berørte og tilstødende arealer. Rambøll har efterfølgende den 19. juli 2019 fremsendt vedlagte supplerende ansøgning til fredningsnævnet. Bilag 3 til denne ansøgning (ikke vedlagt) indeholder en udførlig Natura 2000-væsentlighedsvurdering samt en vurdering af påvirkning af bilag IV-arter. Disse vurderinger er opsummeret på siderne 9-13 i ansøgningen til fredningsnævnet. Det vurderes, at påvirkningerne af Natura 2000 og bilag IV-arter bliver ubetydelige.

Varde Kommune kan helt tilslutte sig denne vurdering. For så vidt angår bilag IV-arter bemærkes det, at strandtudsden må forventes også at forekomme ved projektområdet, men at de direkte berørte arealer ikke har betydning for denne art. Der forventes derfor heller ingen påvirkning af denne art.

Det forudsættes, at der som oplyst i ansøgningsmaterialet gennemføres et program til overvågning af frac-out, og at der er udarbejdet en handlingsplan til øjeblikkelig gennemførelse af retablering efter et eventuelt frac-out...”

I det dokument, dateret den 19. juli 2019, har Rambøll anført supplerende:

”...

Det skal anføres at udtalelse vedrørende Natura 2000 områder og påvirkning heraf er bl.a. foretaget af Miljøstyrelsen hvilket fremgår af godkendelsen til Havhingsten fra Kystdirektoratet, se vedhæftede tilladelse med Miljøstyrelsens kommentarer på side 6. ...”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved breve af 6. oktober 2019 anmodet Miljøstyrelsen, Varde Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om en udtalelse om projektet med høringsfrist den 20. oktober 2019.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod projekterne.

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan Fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål.

Det er formålet med fredningen af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Nymindegab, at arealerne i videst muligt omfang skal bevares i tilstanden på det tidspunkt, hvor fredningssagen blev rejst. Der blev derfor i fredningskendelsen sat snævre grænser for arealernes udnyttelse.

Aqua Comms, datterselskab af North Sea Connect Denmark ApS, vil etablere kabeltracéet med tilhørende landinstallationer mellem Nordsøen og parkeringspladsen ved Gammelgab. Under anlægsarbejdet vil der blive etableret en midlertidig arbejdsplads på parkeringspladsen. Naturarealerne omkring tracéet og omkring arbejdspladsen vil ikke blive berørt af anlægsarbejderne.

Anlægsarbejderne vil derfor ikke have nævneværdig betydning for de fredede arealer under arbejderne udførelse eller efterfølgende, såfremt arealerne retableres efter arbejderne afslutning.

Projektområdet indgår i Natura 2000-område nr. 69, ”Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen”, der udgøres af habitatområde nr. 62 og fugebeskyttelsesområde nr. 43.

Natura 2000-området er et vigtigt yngle- og rasteområde for mange fuglearter, især vandfugle og vadefugle, der yngler i vådområderne.

Hele Natura 2000-området dækker 27.684 ha.

Gravearbejderne og etableringen af installationsbrønden m.v. vil arealmæssigt være af begrænset omfang i forhold til hele Natura 2000-området.

Det er fredningsnævnets vurdering, at gravearbejdet derfor ikke vil have nogen nævneværdig indflydelse på hverken naturtyperne eller arterne, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området, eller bilag IV arterne.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Aqua Comms, datterselskab af North Sea Connect Denmark ApS, dispensation til at gennemføre anlægsarbejderne på de vilkår, der fremgår under afsnittet ”Vilkår for dispensationen”.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevne-neshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Kolding, den 27. oktober 2019

Vagn Kastbjerg
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding - mail: sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Kolding, den 22. oktober 2021

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-31-2021: Ansøgning om at flytte sporet ”Redningsvejen” mellem Gammelgab og Houstrup Strand.

Fredningsregisteret reg. nr. 01106.00: Nymindestrømmen.

Fredningsnævnet har 6. juli 2021 fra Naturstyrelsen modtaget ansøgning om at flytte et spor, ”Redningsvejen”, bag klitterne mellem Gammelgab og Houstrup Strand, på matr.nr. 156 eh, Bjerregård, Lønne, der ejes af Naturstyrelsen.

Fredningsnævnet har efter høring behandlet sagen på skriftligt grundlag og besluttet at meddele dispensation.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk.5.

Sagens baggrund

Arealerne er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 20. september 1947 om fredning af den gamle del af Nymindestrømmen mellem Gammelgab og Houstrup Strand. De fredede arealer skal efter fredning ”henligge i sin nuværende tilstand”. Der skal være fri adgang til færdsel til fods på de fredede arealer ad de af Klitvæsenet udlagte veje og stier og teltslagning kan finde sted efter de af Klitvæsenet fastsatte regler.

Det fremgår af ansøgningen, at Naturstyrelsen ønsker at flytte sporet ”Redningsvejen”, der ligger øst for klitterne, mod vest til et højereliggende terræn bag klitterne mellem Gammelgab og Houstrup Strand på en ca. 500 meter lang strækning, da underlaget i våde perioder køres op på to delstrækninger. Dette gør strækningerne vanskeligt passable for færdsel til fods og på cykel. Det oplyses yderligere, at vejen i moderat grad benyttes til arbejdskørsel og i øvrigt til rekreativ færdsel til fods eller på cykel.

Naturstyrelsen anfører derudover:

”...

Med de nuværende nedbørsforhold er der to strækninger af Redningsvejen, som er så fugtige, at det giver anledning til arbejdskørsel uden for sporet og som gør sporet svært passabelt for gående og cyklister.

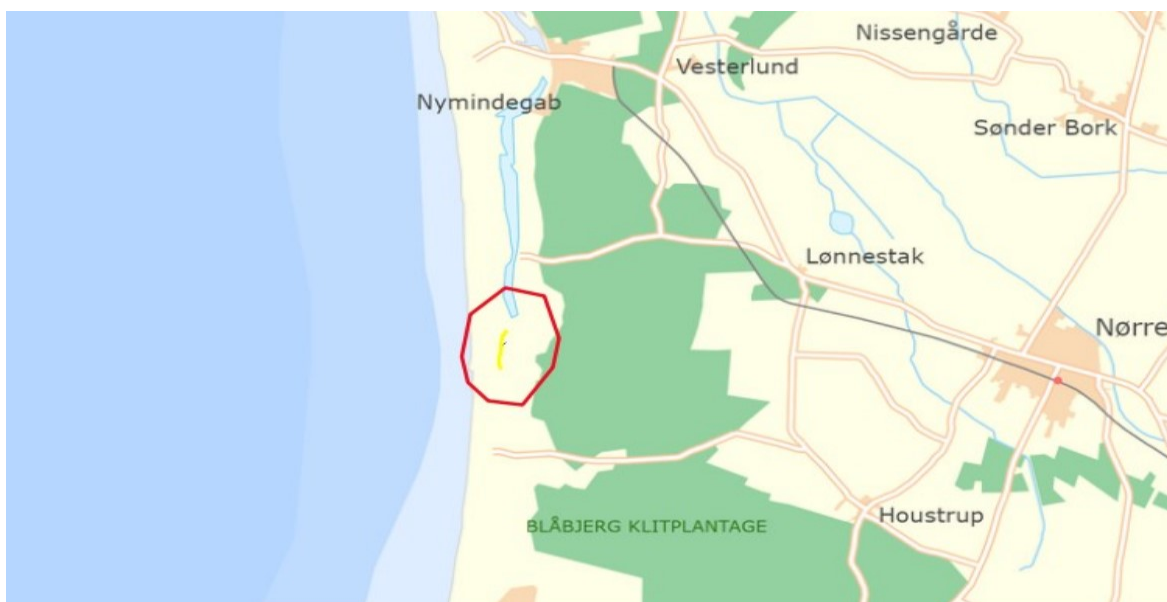
Kørsel uden for sporet er ikke ønskelig i forhold til bevarelsen af landskabet og beskyttelsen af botaniske mv. værdier og er til gene for den rekreative brug. Arealerne øst for redningsvej er indhegnede og plejes ved afgræsning med islandske heste.

Naturstyrelsen ansøger derfor om tilladelse til at indlemme de fugtige partier i det indhegnede område og at anvise et nyt og højere beliggende spor ved slåning af vegetationen.

Naturstyrelsen lægger vægt på:

- at der ikke gennemføres anlægsarbejder hverken ved markering af det nye spor eller ved sløjfning af det gamle.
  - at vi ikke har et ønske om mere færdsel på sporet.
  - at sporet flyttes fra en fugtig naturtype, som typisk rummer flere beskyttelseskrævende arter til en tør naturtype som er mere udbredt og generelt rummer færre arter.
  - at et nyt tracé for redningsvejen fastlægges i samarbejde med Varde Kommune på baggrund af en nærmere undersøgelse af forekomster af karplanter og mosser.
- ...”

Nedenfor ses det omfattede areal:

Varde Kommune anfører i mail af 11. august 2021 bl.a. følgende:

”...

Varde Kommune har vurderet projektet, og kommunen er indstillet på at give dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at forlægge sporet ”Redningsvejen” på den pågældende strækning som beskrevet i ansøgningsmaterialet. Det vil sige, at forlægningen sker ved at flytte den nuværende hegnslinje mod vest. Der må ikke ske andet anlægsarbejde end en indledende afslåning af overjordisk plantemateriale med slagleklipper.

Det er kommunens vurdering, at sporet i dag er uegnet til kørsel med almindelige cykler. Det gælder både på den strækning, der ønskes omlagt og på strækningerne nord og syd for. Det er ikke ønskeligt, at en omlægning af sporet fører til øget færdsel med hverken 2-hjulede eller 4-hjulede køretøjer. I dag er redningsvejen lukket med en aflåst bom for adgang med 4-hjulede køretøjer fra parkeringspladsen ved Houstrup Strand mod syd.

Med henblik på at undgå uønsket og utilsigtet kørsel på sporet vil der blive stillet vilkår om, at sporet tilsvarende lukkes for 4-hjulede køretøjer med en aflåst bom ved den nordlige tilkørsel fra parkeringspladsen ved Gammelgabvej, og at der skal opsættes informationsskilte ved indkørsel til sporet fra parkeringspladserne ved de opstillede bomme, der oplyser om, at sporet ikke er egnet til færdsel på cykel på hele strækningen, og at trækken med cykler er tilladt. Der vil endvidere blive stillet vilkår om, at der ikke i forbindelse med sporets fremtidige vedligeholdelse ikke må tilføres grus, flis eller andet materiale til sporet. Endeligt vil kommunen stille vilkår om, at sporets forløb skal afsættes og godkendes af Varde Kommune før etableringen.
...”

Kystdirektoratet har i mail af 14. oktober 2021 til Naturstyrelsen meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 8 til den ansøgte forlægning.

Det oplyses om international naturbeskyttelse følgende:

”...

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område (nr. 69, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen). Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 62 og fuglebeskyttelsesområde nr. 43.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på at de oprindelige spor får lov til at ligge hen, efter forlægningen, og at der ikke laves anlægsarbejder i projektet. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter, eks. markfirben.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke vil påvirke markfirbenets bestandsstørrelse eller dens økologisk funktionalitet i området negativt, da der alene er tale flytning af et kørspe og derved har det ansøgte en neutral påvirkning af området.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

...”

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved den gamle del af Nymindestrømmen betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det ansøgte tjener til fortsat rekreativ benyttelse af arealer, som fastsat i fredningsbestemmelserne. Der er ikke afgørende landskabsmæssige problemer ved flytningen af sporet, når det sker på de vilkår som anført nedenfor.

På denne baggrund vurderer fredningsnævnet, at det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, hvorfor der gives dispensation på følgende vilkår:

- at der udover en indledende afslåning af overjordisk plantemateriale ikke gennemføres anlægsarbejder hverken ved markering af det nye spor eller ved sløjfning af det gamle.
- at sporet lukkes for 4-hjulede køretøjer med en aflåst bom ved den nordlige tilkørsel fra parkeringspladsen ved Gammelgabvej,
- at der opsættes informationsskilte ved indkørsel til sporet fra parkeringspladserne ved de opstillede bomme, der oplyser om, at sporet ikke er egnet til færdsel på cykel på hele strækningen, og at trækken med cykler er tilladt.
- at der i forbindelse med sporets fremtidige vedligeholdelse ikke må tilføres grus, flis eller andet materiale til sporet.
- at sporets forløb skal afsættes og godkendes af Varde Kommune før etableringen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Vagn Kæstbjerg
formand

